

A Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programja

Fenntartó: Nagykanizsai Tankerületi Központ
Iskola neve: Hevesi Sándor Általános Iskola
Iskola címe: 8800 Nagykanizsa
Hevesi utca 2.
OM azonosító: 037510

2024.

Készítette: Szabó Erzsébet igazgató

Pedagógiai Program

Tartalom

Az iskola adatai:.....	3
Az iskola rövid bemutatása	3
Küldetésnyilatkozat:.....	4
1. Nevelési program	5
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	22
Egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	25
Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	29
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai folyamatok	30
A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	31
A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:	32
A pedagógusok helyi intézményi feladatai:.....	33
Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	44
Sajátos nevelési igényű tanuló	44
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	46
Kiemelten tehetséges tanulók:	46
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:.....	47
A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés	49
A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény partneri együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	56
A tanulmányok alatti vizsgák szabályai:	61
Mindennapos testedzés program	68
2. Az iskola helyi tanterve	70
Tankönyvek, a tankönyves és tanulási segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:	72
A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladat helyi megvalósításának részletes szabályai:	73
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	74
A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	76
A tanulók írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő értékelése:	76
A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	83
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szolgáló módszerek.....	85
Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	85
Egészségnevelési, egészségfejlesztési program.....	85
Az iskola környezeti nevelési programja	95
Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	104
A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek:	109
A tanulók továbbhaladása	110
Iskolaváltás, tanuló átvételének szabályai, különbözeti vizsgák, egyéni segítségnyújtás:.....	110
Sajátos pedagógiai módszerek, különösen a projektoktatás	111
Az iskola írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendje	112
Könyvtárpedagógiai program.....	117
Lázár Ervin Program (LEP)	139
A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata.....	139
A Pedagógiai Program alapjául szolgáló jogszabályok	141

Az iskola adatai:

Az intézmény neve:	Hevesi Sándor Általános Iskola
OM azonosítója:	037510
A fenntartó és működtető neve, címe:	Nagykanizsai Tankerületi Központ 8800 Nagykanizsa, Vécsey utca 6.
Az intézmény felügyeleti szerve:	Klebelsberg Központ
Az intézmény szervezete és típusa:	általános iskola
Az intézményi évfolyamok száma:	8 évfolyamos
Az intézménybe felvehető maximális tanulólétszám:	635 fő

Az iskola rövid bemutatása

Iskolánk Nagykanizsán a keleti városrészben 1982-ben nyitotta meg kapuit a tanulók előtt. 1992-től viseli Hevesi Sándor író-rendező nevét.

A hosszú évek eredményes nevelő és oktató munkájáért 1993-ben megkaptuk a „Testnevelésben és Sportban Kiváló Iskola” címet.

2002-ben a sport- és tanulmányi versenyekben elért helyezésekért „Pedagógiai Nívódíjat” kaptunk.

2008-ban a Zalai Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány „Zalai Gyermekekért Közösségi Díj”-at ítélte oda. A „Zöld Zala” minősítést 2009-ben nyertük el.

2012-től iskolánk az Örökös Ökoiskola kitüntető cím viselésére jogosult.

Küldetésnyilatkozatunkban megfogalmaztuk, hogy olyan iskola képét igyekeztünk kialakítani, ahová a gyermekek szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szerető légkör veszi őket körül, s ahol a széleskörű tevékenység kínálat segítségével képességeik sokoldalúan fejlődhetnek.

Az önálló könyvtárral és tornacsarnokkal rendelkező iskolában lehetőségek vannak mindezek megvalósítására, gyermekeink testi, lelki és szellemi kibontakozására. Ezért nagy gondot fordítunk a tehetséges tanulókkal való foglalkozásra és az integrált tanulók fejlesztésére.

Kiemelkedő figyelmet kap iskolánkban a művészeti nevelés is. Eredményes rajz-és kézműves szakkörök gazdagítják az alkotó lehetőségek palettáját.

Képzőművészeti galériánk 1990 óta működik.

A zene szeretete és művelése kiemelt területe oktatásunknak. Az alsó- és felső tagozatos énekkar mellett színvonalas pedagóguskar is működik iskolánkban.

Tanulóink a német és angol nyelv tanulása mellett az informatika tudásukat is fejleszthetik.

A testnevelés terén számos sportágban (torna, akrobatika, atlétika, kosárlabda, labdarúgás, szivacskezilabda, sakk) próbálhatják ki képességeiket, és versenyezhetnek is.

Évek óta kapcsolatban állunk a Farkas Ferenc Zene- és Aranymetszés Művészeti Iskolával. Foglalkozásaikon a balett, néptánc és a zenei ismereteket magas szinten sajátíthatják el tanulóink.

A szabadidő hasznos eltöltése érdekében szakkörök sokasága várja délutánonként az érdeklődő gyerekeket.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást, valamint hagyományaink ápolását.

Ehhez komoly segítséget kapunk az iskolai alapítványtól és a szülői munkaközösségtől. Hisszük, hogy szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges fiatalok hagyják el iskolánk falait.

Küldetésnyilatkozat:

Olyan iskolát szeretnénk:

- ahol a tanulók vállalják magyarságtudatukat, tisztában vannak azzal, hogy egy rendkívül szép és gazdag anyanyelvük van, s adottságaikat ebben az országban akarják kibontakoztatni,
- ahová a gyerekek szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szerető légkör veszi körül őket,
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságainak megfelelő módszerekkel tanulhatnak a diákok,
- ahol a széleskörű tevékenységkínálat segítségével a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény,
- ahová mindezekért a szülők szívesen hozzák gyermekeiket,
- ahol a tantestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és alkotói szabadsága kibontakozhat,
- amelyik rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó igényeihez.

1. Nevelési program

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelő munka alapelvei

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből.

Alapvető célunk, hogy a tanulóink olyan személyiséggé váljanak, aki el tudja fogadni a másik ember személyiségét, társas kapcsolataiban az együttműködésre és toleranciára törekszik, magatartásával a konfliktusok kezelését, feloldását segíti, valamint ismeri és tiszteli a természeti és épített környezet értékeit, más népek értékeit, hagyományait és az egyetemes kultúra eredményeit.

Ennek érdekében:

- A tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt.
- Iskolánk olyan –az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
- Az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.
- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.
- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen.
- Törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre.
- Segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.
- Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- Fontosnak tartjuk a kulcskompetenciák fejlesztését a tantárgyak közötti koncentráció megvalósításával.

- Célunk olyan befogadó iskolarendszer és pedagógiai környezet kialakítása, amely az együttnevelés keretei között a legkülönbélebb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét biztosítja.

Iskolánk-elsősorban a szülőkkel ápoltság kapcsolatok révén-folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal.
- Igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai.
- Ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található közművelődési intézményekkel.
- Nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk –eddigi hagyományaihoz híven-továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

Iskolai nevelő munkánk során azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink egyesítsék magukban az alábbi tulajdonságokat:

- humánus
- erkölcsös
- fegyelmezett
- művelt
- kötelességtudó
- érdeklődő, nyitott
- kreatív, alkotó
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát, a tudást
- képes a problémák érzékelésére és megoldására, gyakorlatias
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban)
- van elképzelése a jövőjét illetően
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit
- képes tudását tovább fejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti

- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket, a természet, a környezet értékeit, más népek értékeit, hagyományait, az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben ismeri és alkalmazza a közösségekben éléshez szükséges magatartásformákat
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat, magatartásformákat
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszerét
- viselkedése udvarias
- beszéde kulturált
- társaival együttműködik
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket
- szellemileg és testileg egészséges, edzett, egészségesen él
- szeret sportolni, mozogni
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltságos, gondozott

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Az iskolákban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezetiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Az iskolában folyó nevelő –oktató munka céljai:

- a gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése álljon a középpontban,
- minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben tehetséges
- a mindenki számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttassuk el tanulóinkkal, amelyekre biztonságosan építhetik további
- tanulmányaikat, és mutassunk utat ahhoz, hogyan bővítsék önállóan ismereteiket, széleskörű tevékenységkínálattal minél több területen képezzük diákjainkat, megadva lehetőségét a későbbi, érett korban történő pályaválasztásnak.

A célok elérését szolgáló feladatok:

- Erősítjük a magyarságtudatot, megalapozzuk az identitástudatot.
- A tanulókat felkészítjük az önálló ismeretszerzésre, folyamatosan fejlesztjük a gondolkodási készségüket.
- A folyamatmérések tapasztalatait elemezzük, a tanulás-tanítás tervezésénél figyelembe vesszük.
- Szorgalmazzuk könyvtárunk rendszeres használatát.
- A számítástechnika, Internet és a különböző modern oktatási eszközök vannak jelen a tanítás folyamatában.
- Egyensúlyt próbálunk teremteni a felzárkóztatás és a tehetséggondozás területe között.
- Szélesítjük kulturális és művelődési lehetőségeinket. A tanórán kívüli órakeret bizonyos százalékát érdeklődési körök, művészeti körök működtetésére fordítjuk.
- Feladatunk a környezettudatos magatartásra nevelés. Óvják a tanulók környezetük tisztaságát, szeressék és védjék a természetet.

Oktatási célok:

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

- *az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó tagozat*
- *az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat*

Nevelési célok:

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban a közösségi nevelés órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajttatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést.

A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek. Tudatosuljon bennük, hogy életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.

A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Nevelő-oktató munkánk eszköz- és eljárásrendszere

Módszertani alapelvek:

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás- tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésben-oktatásban) alkalmazni lehet az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhöz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulószervezési technikákat;
- sajátos tanulószervezési megoldásokat kell alkalmazni amennyiben szükséges a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulószervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulószervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartó és működtető

Nagykanizsai Tankerületi Központtal, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, külső szakértők segítségével, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

Képesség-kibontakoztató felkészítés

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez.

A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés: jutalmazás, büntetés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Személyre szabott megbízatások adása. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása - Követelés (házirend, stb.) - Ellenőrzés - Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása - A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló, elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita

Nevelési céljainkat akkor tekintjük megvalósultnak, oktató-nevelő munkánkat eredményesnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel a pedagógiai programban megfogalmazott továbbhaladás feltételeinek.
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat. Betartja a legalapvetőbb viselkedési normákat (pl.: köszönés).
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

A kompetencia alapú oktatás

A kompetencia alapú oktatás fejlesztési célja a tanítási módszerek tekintetében a kompetenciaalapú nevelési-oktatási módszertan elterjesztése. Különös tekintettel az egyéni fejlesztésre, a kooperatív technikák alkalmazása a munkában, a tananyag-feldolgozásban. A fejlesztés kiterjed a tanulásra, gyakorlásra használt feladatok megújítására, a tárgyi feltételek megteremtésére is.

A kompetenciaalapú programok általános jellemzői:

- kompetencialapúak,
- teljesítményre alapoznak,
- egyéni haladás figyelembe vétele,
- tanulásközpontúak,
- specifikus célkitűzések,
- gyakorlat-orientáltak,
- azonnali visszajelzést adnak,
- értékelés teljesítmény alapú, leírt kritériumok alapján.

A kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Kulcskompetenciák:

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez.

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.

Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban.

Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek, valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását. A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is. Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is.

Így megértjük a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalomra nézve.

A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a

kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában. Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és -kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén. A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében. A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei.

A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.

Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás. A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újítóképeség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is.

Ide tartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása. A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen. A pozitív attitűd tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. *A tanulók erkölcsi nevelése.*

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. A HH és HHH-s tanulóknál szükség esetén fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy az osztályfőnökök, és az ifjúságvédelmi felelős a családdal összhangot teremtsenek az iskola és a családi ház elvárásai között.

2. *A tanulók értelmi nevelése.*

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A szaktanárok különös figyelmet fordítanak arra, hogy a szakkörökben, korrepetálásokon fejlesszék tudásukat vagy zárkóztassák fel az adott tanulókat, ha erre szükségük van.

3. *A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.*

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. A kooperatív technikák közösségfejlesztő hatással bírnak, az osztályon belüli társas kapcsolatokat erősítik. Az osztályfőnökök szükség esetén osztályukban szociometriai felmérést készíthetnek. Ha ilyen van, az osztályfőnök és a szaktanárok tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy ezek a tanulók (HH, ill. HHH) aktívan kerüljenek be a közösség mindennapi életébe és ne érezzék magukat kizártnak, elhagyatottnak.

4. *A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.*

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. Mivel tanulóink egy része az egész napját itt tölti az iskolában, ezért természetesnek tartják pedagógusaink, hogy azokat az érzelmi impulzusokat, amelyek a gyermek egészséges érzelmi fejlődéséhez szükségesek, különösen a HH és HHH-s tanulók esetében, próbáljuk meg szeretettel, egyéni bánásmóddal sok-sok személyes beszélgetéssel a gyermek életét megtölteni.

5. *A tanulók akarat nevelése.*

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulás egyik alapvető feladata az akarat erősítése. Ezt a problémát több oldalról próbáljuk megközelíteni. Kihaszználjuk adott lehetőségeinket, melyeket a sport, sportolás kínál. Intézményünk sokirányú lehetőséget biztosít tanulóinknak, hogy aktív sportolóként vagy szabadidőben hasznosan töltsék szabadidejüket. Fokozottan figyelünk arra, hogy ezeken a programokon a HH-s és HHH-s tanulóink valamennyien részt vegyenek.

6. *A tanulók nemzeti nevelése.*

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

Iskolai ünnepélyeink különös lehetőséget adnak arra, hogy gyermekeink érzelmvilágában elmélyítsük a hazaszeretet, történelmi hőseink nagyságát, példaképként állítását. Ezeken a rendezvényeken fokozott gondot fordítunk arra, hogy a tehetséges HH-s és HHH-s tanulók, mint szereplők vegyenek részt.

Az intézmény hagyományos kulturális és ünnepi rendezvényeinek részletes felsorolása az SZMSZ-ben található.

7. *A tanulók állampolgári nevelése.*

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

Figyelmet fordítunk arra is, hogy a HH-s és HHH-s tanulóink tagjai legyenek demokratikus fórumunknak a DÖK-nek.

8. *A tanulók munkára nevelése.*

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

Minden évfolyamon lehetőséget nyújtunk arra, hogy azok a szakkörök, amelyek manuálisan fejlesztik a tanulók képességeit lehetőséget nyújtsanak a HH és HHH-s tanulók ilyen irányú felzárkóztatására. A 8. osztályos tanulókat elvisszük a lehetőségek szerint a szakiskolákba, ahol a helyszínen tapasztalhatják meg a különböző szakmák szépségeit, nehézségeit.

9. *A tanulók testi nevelése.*

A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A kötelező testnevelésen kívül számtalan sportolási lehetőséget biztosítunk tanulóinknak, különös tekintettel a HH-s és HHH-s tanulóinkra. Iskolánkban ISK működik, futball, kosárlabda, szivacskezilabda, sakk, ahol minden tanuló, így a HH és HHH-s gyerekek is fejleszthetik fizikai állóképességüket.

Azok a tanulóink, akik súly- és gerincproblémával küzdenek heti 3 alkalommal a kora reggeli és a délutáni órákban gyógytestnevelésen vesznek részt.

A személyiségfejlesztés teendői az alapfokú az alapfokú nevelés-oktatás szakaszában, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

- a) az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
- b) az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat,

Kiemelt feladataink:

a tanulók érzelmi, akarati jegyeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése terén:

alsó tagozatban:

- a motiváltság fejlesztése (megismerési vágy, alkotásvágy, teljesítményvágy, kíváncsiság, felfedezési vágy, játékszeretet, érdeklődés)
- a képesség fejlesztése (tapasztalás, felismerés, megfigyelési képesség, megismerési képesség, írás és értő olvasás, beszéd és beszédértés, tanulási képesség)

felső tagozatban:

- a motiváltság fejlesztése (tanulási kötelességtudat, továbbtanulási szándék, önfejlesztési igény)
- a képesség fejlesztése (absztrahálás, problémamegoldás, viszonyítás, általánosítás, osztályozás, bizonyítási képesség, asszociálás)
- Folytatódik a bevezető és kezdő szakaszon megkezdett képzés, az alapkészségek fejlesztése különös tekintettel a kulcskompetenciákra.

A tanulók életvitelével, az egészséges életmódra, a pozitív életszemléletre neveléssel kapcsolatos személyiségjegyek gazdagítása terén:

- alsó tagozatban:
  - egészségvédő öntevékenység,
  - befogadóképesség, önkifejezési, önellátási képesség,
  - természettudat kialakítása.
- Felső tagozatban:
  - egészségvédő öntevékenység önállósulása,

- önmegismerő, önértékelő, önfejlesztő képesség kialakítása (emberismeret, pályaválasztás, tehetséggondozás),
- kreativitás, önkifejezés fejlesztése, befogadói képesség,
- valós énkép (önbizalom, önbecsülés), önállósulási és öntevékenységi vágy felkeltése
- drogprevenció, egészségkárosító szokások elkerülése, tudatos egészségvédő viselkedés,
- a sport, mint aktív életforma elfogadása.

A magatartás- és a viselkedéskultúra személyiségjegyeinek gazdagítása terén:

alsó tagozatban:

- o szociális hajlamok szokásainak kialakítása,
- o segítség, együttműködés, versengés, siker- és kudarcfeldolgozás, alkalmazkodás

felső tagozatban:

- o meggyőződés, az előítéletek legyőzése,
- o empátia, tolerancia kialakítása
- o konfliktuskezelés, vitakészség (érvelés, meggyőzés) formálása.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindenkori felnövekvő nemzedék egészség-magatartásának formálása, a jövő egészséges felnőtt társadalmának nevelése stratégiai fontosságú feladat. Az egészséges életmód és magatartásformák kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell. Az egészséges életmód ismerete épp annyira fontos, mint a magyar nyelv, az irodalom, a különböző természettudományok ismerete. Az egészséges életmódra történő nevelést már iskoláskorban el kell kezdeni, hiszen csak a folyamatos ismeretbővítéssel tudjuk felnőttkorra elérni az egészségtudatos gondolkodást.

Az egészséges fiatal generáció felnevelése az egyén, a család és az egész nemzet közös érdeke. Bizonyított tény, hogy minél korábban találkoznak a diákok az egészséges életmód (helyes táplálkozás, rendszeres testmozgás stb.) alapjaival, annál egészségesebben kerülhetnek ki az iskolapadból. Nagyon fontos tehát, hogy a tanulóifjúság időben ismerje fel az egészség értékjellegét, hiszen ebben az életkorban még érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre. Ez pedig nagyban meghatározza az életmódjukat, szokásaikat – végső soron az életideálokat, a preferenciák kialakulását.

Az egészségnevelés tartalma az egészségre, szemlélete viszont a nevelésre, személyiségalakításra vonatkozik. Az egészség képviselőire, a betegségek megelőzésére az egészségügy szereplői (iskolaorvosok, védőnők) vállalkoztak, míg a nevelés, tanítás felelőssége a pedagógusokat terheli. Mindezek ismeretében sikert csak abban az esetben lehet elérni, ha a két szektor egymás munkáját kiegészítve, szoros összefogással végzi szemléletformáló munkáját a jövő generáció egészségesebb életéért.

A gyermekorvosok, a védőnői szolgálat munkatársai nyomon követik, segítik, biztosítják az egészséges szellemi-testi fejlődést. De fontos feladatuk, felelőségük van e tevékenységben a pedagógustársadalomnak és a szülőknek is. Az egészségmegőrzés tehát olyan komplex feladat, amelyben több szektor együttműködésére van szükség. Közös cselekvéssel meg kell tanítani a fiatalokat arra, hogy az egészség választható érték: nemcsak a betegség hiánya, hanem teljes testi-lelki és szociális jólét, biztonság.

Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására. Az iskolában eltöltött idő a gyermekek egészségének és sorsának alakulása szempontjából döntő. Az iskoláknak óriási a felelőségük a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra való nevelésében. Az ezzel kapcsolatos feladataikat egészségnevelési programjaik tartalmazzák. A tanulóifjúság nevelésében a család és az iskola a két legfőbb nevelési tényező.

A családi otthon nevelése lehet igényes, következetes, hatása mégsem lesz kielégítő, ha nem veszi figyelembe az iskola egészségnevelési követelményeit.

A gyerekeket érő egészségnevelő hatások csak akkor sokszorozódnak meg, ha azok azonos irányban hatnak, azaz szemléletük, követelményük az egészséges életmóddal kapcsolatosan megegyeznek. Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, hiszen egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés. Célja, hogy az egészség kulturális szint növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciós tevékenységek közvetlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát.

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük. Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként:

- állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek;
- ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait;
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával;
- tartsák szem előtt a testi higiéniét, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatását;
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni;
- ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását;
- érzék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

Az egészségnevelési program tehát arra való, hogy kellő ismeretek átadásával hozzásegítse a tanulókat az egészséges életvitel kialakításához, a helyes értékrend felépítéséhez. Az iskolákban alkalmazott pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására.

Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (biológia, kémia, testnevelés, környezetismeret, vizuális nevelés, valamint a közösségi nevelés órák stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze.

Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez: a biológiai tantervekben a táplálkozás, a betegségek felismerésével, kezelésével és megelőzésével foglalkozó tananyagok szerepelnek; kémiaórákon a tanulók a nikotin, az alkohol, a kábítószer élettani hatásaival és egészségkárosító tulajdonságaival foglalkoznak; a testnevelési óra és a mindennapos testedzés kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés szempontjából.

Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a csapatmunka, valamint a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszthető. A mozgásélmény öröme és az egyénhez mért követelményszintek ösztönzik a tanulókat képességeik és akaratuk fejlesztésére. Az állóképesség, az edzettség kifejlesztése, a jellemépítés, a jellemformálás a továbbtanulás szempontjából igen fontos. A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja a fiatalok testfelépítését, erősíti a gerincet, növeli az izmok tömegét, szabályozza annak működését, valamint a szervezet zsírtartalmát.

Biztosítja az egyenletesebb, harmonikusabb testi fejlődést, ami különösen fiatal korban fontos, mert ebben az időszakban fokozott a kiegyensúlyozatlanság veszélye.

Testi és lelki egészség

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékokra és a szabad levegőn szervezett mozgásra.

A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a tanítónak figyelemmel kell kísérnie – a testi-lelki egészség védelmében – a gyermekek testi fejlődését és otthoni nevelését is, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait.

A lelki egészség fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanító segítsége, indirekt irányítása is szükséges, hogy a mellőzést, a kirekesztést, a féktelen indulati megnyilvánulásokat felváltsa a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére is nevel.

- Készítsék fel a pedagógusok a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

- Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

- Ismertessék a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.

- Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl.: dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.

- Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre.

Súlyos állapotú beteg esetében rendkívül lényeges az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Késlekedés esetén csökken a beteg túlélési esélye, illetve nő a maradandó egészségkárosodás valószínűsége. Megoldhatatlan azonban, hogy ilyen esetben a szaksegítség azonnal a helyszínen legyen, így az első észlelő szerepe kulcsfontosságú.

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, amelyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

A gyógyítás művészete és tudománya állandóan fejlődik, és az utóbbi években újra hangsúlyt kapott azok helyes orvosi ellátása, akik sérülést szenvednek vagy hirtelen megbetegszenek. Az elsősegély oktatása és gyakorlata vállvetve kell, haladjon a modern orvosi gondolkodással.

Iskolánkban fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink megismerjék az elsősegélynyújtás legfontosabb elveit, feladatait:

- tanulják meg, mit kell tenni vészhelyzetben: közúti balesetek, tüzesetek, elektromos áram okozta sérülések, vízben fuldokló mentése;
- ismerjék az újraélesztéssel kapcsolatos legfontosabb ismereteket
- ismerjék fel a légúti és légzési rendellenességeket
- ismerjék fel a vérkeringési rendellenességeket
- tudják a különböző sebeket és vérzéseket felismerni, ellátni
- tudják ellátni, felismerni az állati harapásokat, rovarcsípéseket;
- ismerjék az égéssel, forrázással kapcsolatos elsősegély nyújtási teendőket;
- ismerjék fel a különböző tudatzavaros állapotokat
- ismerjék fel a meleg és hideg okozta egészségkárosodásokat
- ismerjék a csont-, ízületi és izom sérülésekkel kapcsolatos teendőket
- ismerjék a különböző mérgek fajtákat, tudják, mit kell tenniük mérgezést követően
- ismerjék, hogy mit tehetnek, ha idegen test kerül a testbe
- ismerjenek fel néhány alapvető betegségre utaló jelet: láz, fejfájás, fül-fájás, fogfájás, alhasi fájdalmak, hasmenés és hányás, sérv, izomgörcsök, hisztéria, csuklás, allergia;

- ismerkedjenek meg a különböző kötöző anyagokkal és azok használatával: elsősegély készlet, seb kötések, hideg borogatások, kötöző anyagok, körkörös kötések;
- tudják, hogyan lehet a beteget mozgatni és szállítani;
- ismerjék meg, melyek a sürgős tennivalók vészhelyzetben és milyen telefonszámokon kérhetnek segítséget.

Ezeket a programokat az Egészség napunk keretében, közösségi nevelés órákon védőnő közreműködésével kívánjuk megvalósítani.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai folyamatok

A személyiség komplex fejlesztése magában foglalja az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is.

A közösség és az egyén egyszerre forrása és tárgya a nevelő hatásoknak.

Mivel az iskola valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszéd stílusával, társas kapcsolataival, kiemelten fontos, hogy mindannyian pozitív, követendő mintát nyújtsunk.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Célunk olyan valódi közösséget formálni, amely képes és hajlandó a közös cél érdekében:

- a közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- **a tanulás támogatása:**
- kölcsönös segítségnyújtással,
- közösségi ellenőrzéssel,
- tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítségével,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítségével,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztésével,
- **a folyamatosság biztosítása:**
- a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon (iskola fokon) a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelő kollektíva kialakítása (megtartása), mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,

- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, kooperatív tanulás, páros munka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formák és a közösen átélt kirándulások, túrák, szabad foglalkozások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

Ezek színterei:

- Hagyományőrző tevékenységek: (lásd. SZMSZ)
- Versenyek, vetélkedők (helyi szervezéssel: Szép magyar beszéd területi döntője, Hevesi vers- és prózairó pályázat)
- Projektnapok: Egészségnap, Nemzeti Összetartozás - Határtalanul!- Téma nap
- Témahetek Fenntarthatósági és Digitális Témahét

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzatok a tanulók önrányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladat:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,

- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, valamint hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola minden területére.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni. Feladat:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- a tevékenységformákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés,
- az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségi szintjévé alakítása mellett az életkor- és rétegspecifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön,
- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai:

A pedagógusok kötelességei:

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

- a) nevelő és oktató munkája során gondoskodják a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést-oktatást segítő más szakemberekkel,
- c) a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- d) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- e) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- f) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- g) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- h) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- i) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- j) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- k) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- l) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

- m)* tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- n)* a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- o)* pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- p)* megőrizze a hivatali titkot,
- q)* hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- r)* a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A pedagógus hétévenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt. Megszüntethető - felmenthető a munkavégzés alól, köznevelési foglalkoztatotti jogviszony esetében az alkalmatlanság jogcímén történő felmentéssel - annak a pedagógusnak a - köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen. Az első továbbképzés az első minősítés előtt kötelező. Mentésül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát tett, a vizsgák letételét követő *továbbképzési* ciklusban.

A továbbképzési kötelezettség teljesítése szempontjából a külön jogszabályban meghatározottakon kívül csak olyan továbbképzés vehető figyelembe, amelynek programját az oktatásért felelős miniszter jóváhagyta és a program alkalmazására engedélyt adott.

A pedagógus-továbbképzések nyilvántartását és ellenőrzését a hivatal az oktatásért felelős miniszter által kijelölt háttérintézménnyel közösen látja el.

A pedagógusok jogai:

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy:

- a)* személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,
- b)* a pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés-oktatás módszereit megválassza,
- c)* a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket,
- d)* a saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy kényszerítene a gyermeket, tanulót,
- e)* hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, intézményi és fenntartói információkhoz,

- f) a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjának megalkotásában, elfogadásában és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,
- g) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen a köznevelési rendszer működtetésével, ellenőrzésével kapcsolatos vármegyei és országos feladatokban, pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,
- h) szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőként részt vegyen helyi, regionális és országos közneveléssel foglalkozó testületek munkájában,
- i) az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerinti informatikai eszközöket,
- j) az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, muzeális intézményeket és más kiállító termeket, színházakat jogszabályban meghatározott kedvezményekre való jogosultságát igazoló pedagógusigazolvánnyal látogassa,
- k) az oktatási jogok biztosához forduljon.

A pedagógusok helyi feladatai:

Tanító:

- Törvény adta jogánál fogva a tanításhoz maga választhatja meg a felhasználni kívánt taneszközöket és módszereket. Választásánál azonban tekintettel kell lennie arra, hogy munkájával a tantestület által kialakított pedagógiai koncepciót szolgálja. Ennek érdekében konzultál a szakmai munkaközösség vezetőjével is.
- A felelős taneszköz és módszerválasztás feltétele, hogy a tanító megismerje a rendelkezésre álló tanítási programokat és eszközöket: folyamatos önképzéssel kell tájékoztatnia az új szakmai törekvésekről.
- Tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására.
- Tanórai munkáját a gyerekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi. A lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez: egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat. Szükség esetén időben szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez annak érdekében, hogy minden tanuló képességeinek megfelelő intézményben folytathassa tanulmányait. Gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására is, amit a tanórai differenciáláson kívül szakkörökbe való javaslat,

tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megteheti.

- Gondoskodik arról, hogy minden tanuló - ha különböző ütemben is - megszerezze a NAT követelményeiben meghatározott alapkészségeket: a képességeinek megfelelő ismereteket.
- A gyerekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja. Maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről.
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyerekek tanulmányi munkáját úgy, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen. Az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására. A kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli. Az írásgyakorlatot és a matematikai feladatokat a következő órára kijavítja.
- Tanításában kiemelten kezeli a szóbeli és írásbeli kommunikatív képességek fejlesztését.
- A tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi.
- Fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti velük az iskola házirendjét.
- Biztosítja tanulóinak számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek.
- A tanítónak meghatározó szerepe van a gyerekek tanulásához való viszonyának kialakításában, feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyerekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése.
- Felelős azért, hogy a gyerekek a tanulmányi foglalkozások szüneteiben, egészséges körülmények között kikapcsolódhassanak, játszhatnak, megfelelő időt töltsenek szabad levegőn való mozgással is.
- A tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségének, önállóságának és öntevékenységének kialakítására. A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait.
- Tiszteli a gyermekek emberi méltóságát, a másik ember tiszteletét megköveteli a tanulóktól is.
- Gondoskodik a szociális segítségre szoruló, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek segítségéről, ha szükségesnek látja, hatósági intézkedést is kezdeményez (segélyezés, étkezési és tanszerellátás, gyámügyi intézkedés). Együttműködik az iskolában dolgozó ifjúsággyógyzóval, illetve annak hiányában a fenntartó illetékes gyámügyi előadójával.

- Munkakörében ellátja az osztály tanulóival kapcsolatos iskolai adminisztrációs munkát, vezeti az osztálynaplót, a tanulók törzslapját, az osztályozásra vonatkozóan adatokat szolgáltat a statisztika elkészítéséhez. Vezeti a tanulók tájékoztató füzetét, ellenőrző könyvét.
- Szoros kapcsolatot tart fenn a szülőkkel, őket minden - az osztályt ill. az egyes gyermekeket érintő - kérdésről haladéktalanul tájékoztatja. A tanulók előmeneteléről szóló minősítéseket, érdemjegyeket folyamatosan bejegyzi az ellenőrző, illetve tájékoztató füzetbe. A munkatervben meghatározott időközönként szülői értekezletet, fogadóórát tart. Tájékoztatja a szülőket az iskolában használatos taneszközökről, részt vesz a tankönyvek kiosztásában, meghatározza a szükséges füzetek és írószerek körét.
- Szervezőmunkát végez a szülői munkaközösségek megalakításában, majd velük együttműködve kapcsolja össze az iskola és a helyi társadalom igényeit. Az arra alkalmas és vállalkozó szülőket bevonja a tanulmányi munka és a szabadidős foglalkozások, kirándulások, táborozások megszervezésébe.
- A szülőket tájékoztatja az iskola pedagógiai programjáról, házirendjéről, az iskola értékelési rendszeréről.
- A tanító, mint a nevelőtestület tagja, részt vesz a nevelőtestület döntéseinek meghozatalában, kötelessége az értekezleteken, közös iskolai rendezvényeken való részvétel.
- Az iskolai ünnepélyek méltó megtartásához osztálya megfelelő felkészítésével – a gyerekek életkorától függően műsorok betanításával járul hozzá.
- Kötelessége az iskolai munkatervben rá osztott feladatok végrehajtása, ügyeletesi teendők ellátása.
- Naponta 15 perccel az első tanítási óra megkezdése előtt köteles munkahelyén megjelenni. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti a munkáltatóját, és a tanítási anyag, valamint a taneszközök átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.
- Kapcsolatot tart az óvodával és a felső tagozaton tanító nevelőkkel.
- Szakmai munkaközösségekben aktívan részt vesz a szervezett önképzésben, az iskola által biztosított továbbképzési lehetőségeket kihasználja (könyvtárhasználat, tanfolyamok). Újjonnan szerzett ismereteiről beszámol munkaközösségében.
- Munkaközösségével együtt alkotómunkát vállal az iskola pedagógiai programjának kialakításában. (Kész pedagógiai programmal rendelkező iskolába érkezve azonosulni tud annak alapkoncepciójával.) Mindennapi munkáját az iskola általános céljai alapján tervezi, és ezek szolgálatában szervezi.
- Munkájáért eredményfelelősséget vállal: felelős a rá bízott gyerekek tanulmányi fejlődéséért, amit iskolai belső és külső értékelések minősítenek.

- Munkájáról az iskolavezetés által adott szempontok alapján évente (félévente) írásos v. szóbeli beszámolót készít. Az iskolavezetés előre meghatározott rendben látogatja a tanítási óráit.
- Ha a napközis feladatokat is ellát, kiegészül a napközis nevelő munkaköri leírásával (gurulós munkaforma).

Előzetes megállapodás szerint a kötelező óraszámra beszámíthatók a következő feladatok: szakkör, tömegsport, tehetséggondozás, felzárkóztató korrepetálás, ebédeltetés (napközis foglalkozás).

Szaktanár:

Nevelő- oktatómunkáját a nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján, a módszerek és taneszközök szabad megválasztásával tervszerűen végzi. Megismeri a szaktárgyában rendelkezésre álló programokat és tankönyveket, s ezek közül az iskola pedagógiai koncepciója alapján a tanulók adottságaihoz igazítva választja ki a legmegfelelőbbet.

- Év elején a követelményeket és az előző évi mérések eredményét figyelembe vevő, a képességek fejlesztését célzó tanmenetet készít.
- Tanítási óráira és a tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, azokat szakszerűen és pontosan megtartja.
- Óráin gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja.
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményeit, eközben gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen.
- Az írásbeli dolgozatokat, felmérő és témazáró feladatlapokat legkésőbb 2 héten belül kijavítja és kijavíttatja. A dolgozatírás időpontját a tanulókkal előre közli, ennek segítségével tanártársaival együtt biztosítja, hogy ugyanabban az osztályban egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot ne írjanak.
- A félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja.
- A kötelező írásbeli házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli.
- Az iskolavezetés jóváhagyásával a hátrányos helyzetű, lassúbb tempóban haladó gyermekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet.
- A szaktárgyában kimagasló teljesítményt és kreativitást mutató tanulókat az iskola lehetőségeinek kihasználásával hozzásegíti tehetségük kibontakoztatásához (helyi szakkör, tanulmányi versenyre való felkészítés stb.).

- Óráin optimálisan felhasználja az iskolában rendelkezésre álló szemléltető eszközöket. Gondoskodik a szaktárgyához tartozó szertári anyag megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, a szertár rendjéről és öntevékenyen részt vállal a szemléltető eszközállomány fejlesztésében.
- Az iskola pedagógiai programjában meghatározott – szaktárgyával kapcsolatos - szabadidős programok, versenyek megszervezésében aktív szerepet vállal.
- Előzetes megállapodás szerint a kötelező óraszámában beszámíthatók a következő feladatok (szakköri foglalkozások, énekkar, sportkör, tehetséggondozás, felzárkóztató foglalkozás, napközis foglalkozás).
- Az iskolavezetés megbízása alapján elláthat különböző pótlékokkal díjazott és nem díjazott feladatokat (osztályfőnök, szakmai munkaközösség-vezetője), felelősi tevékenységeket (pályaválasztási felelős, ifjúságvédelmi felelős, tankönyvfelelős, szabadidő-szervező).
- Az SZMSZ –ben meghatározott módon történő megbízással az éves munkatervben rögzített időpontban óráközi ügyeletet vállal, beosztható a napközis étkeztetés felügyeletére, szükség szerint – az iskolavezetés utasítására – helyettesítést végez.
- Elvégzi a pedagógus beosztásával kapcsolatos adminisztrációs munkát, pontosan vezeti az elektronikus naplót, megírja a javító- és az osztályozó vizsga jegyzőkönyveit.
- A pedagógus részt vesz az iskola szülői értekezletein, a fogadóórákon. Egyéni fogadóórát is tart. A szülőkkel való találkozási alkalmakkor tájékoztat a tantárgyi követelményekről, a tanulók előmeneteléről, megbeszéli velük a gyerekek fejlődésében felmerülő problémákat, minősíti a tanulók teljesítményét. Saját világnézetére nem kényszerítheti a tanulókat.
- A szaktanár, mint a nevelőtestület tagja köteles részt venni a testületi értekezleteken, megbeszéléseken, joga van véleményével a közös döntésekhez hozzájárulni.
- Jelen kell lennie minden iskolai szintű rendezvényen, ünnepségen.
- A szaktanár kötelessége szakmai és pedagógiai tudásának állandó gyarapítására, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerése és a szakmódszertani fejlesztések körébe való tájékozódás. Hétévenként továbbképzésen vesz részt.
- Munkájának megkezdése előtt 15 perccel köteles megjelenni az iskolában, illetőleg a foglalkozás helyén. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti feletteseit és a tanítási anyag, valamint a taneszköz átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.
- Aktívan részt vesz szakmai munkaközössége foglalkozásain, ahol megosztja kollégáival önképzésben szerzett ismereteit, egyeztetni velük a szaktárgyi értékelés helyi elveit. Részt vesz a helyi tantervek kidolgozásában, a munkaközösség-vezető felkérésére továbbképzési célú előadást tart.

- Szaktárgy tanításával egy időben minden pedagógus kötelessége a tanulók személyiségének a nevelőtestülettel közösen kialakított pedagógiai koncepció mentén való fejlesztése, a pedagógiai programban rögzített iskolai értékrend következetes képviselője. Figyelemmel kíséri a tanulók egyéni fejlődését, ennek előmozdítása érdekében együttműködik az osztályfőnökkel és a vele egy osztályban tanító kollégákkal.

Tanítók és tanárok feladatai délutáni napközis foglalkozásokon:

- Nevelő munkáját a foglalkozási tervben rögzített módon tudatosan tervezi, nagy gondot fordít a tanulók változatos foglalkoztatására.
- Csoportja számára heti tervet készít, foglalkozásait a napközis házirend szerint szervezi.
- Legfontosabb feladata a tanulók másnapi felkészülésének biztosítása, az önálló tanulás feltételeinek megteremtése, módszereinek megtanítása és a szükség szerinti segítségnyújtás. Gondoskodik arról, hogy a gyerekek a heti rendben megjelölt tanulmányi foglalkozásokon elmélyülten tanuljanak, írásbeli házi feladataikat maradéktalanul elkészítsék. Ezt mennyiségileg minden esetben, minőségileg lehetőség szerint ellenőrzi. A memoritereiket lehetőség szerint kikérdezi.
- Együttműködik a csoportját tanító nevelőkkel.
- A napközis munka fontos része a szabadidő fejlesztő hatású tevékenységekkel való kitöltése:
- Az adott időkeretek szabta lehetőségek szerint csoportja számára legalább heti 1 alkalommal kultúr-, sport-, játék-, és munkafoglalkozásokat szervez.
- Gondos tervezéssel biztosítja, hogy ezek színvonalasak legyenek.
- Csoportját a tanítási órák befejezése után az ebédlőbe kíséri, ott gondoskodik a kulturált étkezés feltételeiről, a személyi higiénia szabályainak betartásáról és a tanulók fegyelmezett viselkedéséről.
- Ebéd után kötetlen szabadidőben biztosítja a tanulóknak a szabad levegőn való mozgást, kikapcsolódást, eközben személyesen felügyel rájuk. Ez idő alatt indirekten irányítja tevékenységüket, a gyerekek tanácsalansága esetén célravezető pedagógiai lépést tesz.
- A foglalkozások befejezése után a napközis munkaközösségben történt megegyezés szerint kikíséri a tanulókat a bejárati ajtóig.
- Felelősök választásával és azok munkájának ellenőrzésével - munkaideje alatt - biztosítja az ebédlő, a csoportfoglalkozásokra használt tanterem és az iskolaudvar rendjét és biztonságát.
- Gondoskodik a csoportja számára kiadott játékok, munka- és szemléltetőeszközök gondos tárolásáról és állaguk megőrzéséről.
- Aktívan részt vesz a csoportjába tartozó tanulók szülői és osztályozó értekezletein, fogadóórákon, együttműködik az osztályfőnökkel.

- A gyerekek munkájának ösztönzésére motiváló értékelési rendszert dolgoz ki. a heti értékelések eredményéről rendszeresen tájékoztatja az osztályfőnököt és a szülőket.

Osztályfőnök:

- Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg. Munkáját a NAT, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoportnak. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a foglalkoztatási terv és a közösségi nevelés órák tématerve.
- A foglalkozási tervben megtervezi a gyerekek személyiségfejlesztése érdekében elvégzendő felméréseket, vizsgálatokat, a tanulókkal való egyéni bánásmód eljárásait, s az osztállyal való egyeztetés után a tanévre tervezett közös tevékenységek (munka, kirándulások, egyéb rendezvények).
- Törekszik a tanuló személyiségének, családi és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit, az osztályon belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, tanítási órán kívüli foglalkozásait. Tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Szükség esetén –az igazgató hozzájárulásával– az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozásra hívja össze.
- Vezeti osztálya osztályozó értekezleteit, ezeken, valamint az igazgató kérésére a nevelőtestületi értekezleten ismerteti és elemzi a tanulócsoport helyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását.
- Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.
- Gondot fordít arra, hogy osztálya tanulói ériék el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartást, szorgalmát.
- Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását, intenzív fejlesztő foglalkozásokat szervez a bukásra állók számára.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.

- Tiszteletben tartja a gyermekek emberi méltóságát, gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulóknak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait, úgy hogy megismertesse tanítványaival kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit: kifejlessze bennük a szabadidő tartalmas kitöltésének igényét.
- A gyerekek minden iskolai tevékenységét értékeli, bennük is kialakítja a reális önértékelés igényét.
- Folyamatosan törekszik osztályában a társadalmi munkamegosztás megismertetésére. A gyerekek életkorának megfelelő szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének tisztaságát, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Évente legalább 2 alkalommal szülői értekezletet és fogadó órát tart.
- Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, ill. az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Elvégzi az osztályfőnökök adminisztrációs teendőit, felel az elektronikus napló és a törzslapok szabályszerű, naprakész vezetéséért.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel.
- Regisztrálja és összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztratív teendőket.

A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

A gyermekvédelmi munka magába foglalja az iskolavezetés, az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök és valamennyi nevelő ifjúságvédelmi feladatait. Célja a gyerekek veszélyeztetettségének a megelőzése, csökkentése, megszüntetése. A kívánatos az, hogy a fenti sorrend az iskolai nevelőmunkában valóban érvényesül.

Az iskola általános gyermekvédelmi feladatot lát el a napközi-otthon működtetésével, az iskolaorvosi (iskola védőnői) ellátással, a gyermekek étkeztetésével, a tanórák előtt és után biztosított felügyelettel.

Speciális gyermekvédelmi feladatai során megóvja a tanulókat a különböző veszélyektől, földeiríti és nyilvántartja a veszélyeztetett gyerekeket, közreműködik a fejlődésüket gátló hatások megszüntetésében, elősegíti kiemelkedésüket a károsító környezetből.

Kapcsolatot tart a hivatásos gyermekvédelmi szervekkel és intézményekkel (önkormányzat irodái, nevelési tanácsadó, jegyző, Gyermekjóléti Szolgálat, ifjúságvédelmi szervek.)

A feladatok megvalósításában első helyen az osztályfőnök és a pedagógus áll. Ők irányítják a vezetésükre bízott osztályban a pedagógusok gyermekvédelmi tevékenységét.

Jelzik a bekövetkezett veszélyeztetettséget, javasolják a gyermeknyilvántartásba vételét. Segítik a szülőket a nevelési problémák megoldásában, és közreműködnek a veszélyeztető körülmények felszámolásában.

Számon tartják az igazolatlan mulasztást, segítenek a szabadidő helyes eltöltésében, a pályaválasztásban. Különös gonddal foglalkoznak a nehezen nevelhető, magatartási problémákkal küzdő tanítványaikkal.

Az iskola a tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatja a gyermek-és ifjúság védelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

Az ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- Mindazoknak a feladatoknak az iskolai koordinálása, amelyek az osztályfőnökökre, napközis nevelőkre hárulnak.
- Részt vesz a speciális gyermekvédelmi munka szervezésében, megvalósításában és ellenőrzésében.
- Felméri, és nyilvántartásba veszi a veszélyeztetett tanulókat.
- Segítséget nyújt az osztályfőnököknek, napközis nevelőknek a feladatok megvalósításához. Ismeri a "problémás családok" gondjait, kapcsolatot tart a hivatali szervekkel.
- Együttműködik az iskola szociális segítőjével
- Az iskola munkatervére építve elkészíti a gyermekvédelmi és az egészségügyi vizsgálatok éves esemény naptárát, a gyámügyi és egészségügyi érintett partnerszervekkel egyeztetve azt.

Iskolánkban a veszélyeztetettség legfőbb okai, területei:

Környezeti okok: anyagi okok, családi konfliktusok, mindkét szülő munkanélküli, nevelési hiányosságok (túlzott szülői óvás, elemi szokásrendszer kialakulatlansága, stb.), italozás a családban, kifogásolható szülői életvitel, a gyerek elhanyagolása, testi fejletlenség, a család szétesése.

Tünetek: értelmi elmaradottság, gátlásosság, fokozott agresszivitás.

A veszélyeztetettség elhárítására hozható intézkedések:

- Iskolai eszközök igénybevételével:
  - Családlátogatás, tanácsadás, nevelési tanácsadóba utalás, szülők magatartásának jelzése az illetékes gyámügyi szervnek, védő-óvó intézkedés kezdeményezése, áttelepítés kezdeményezése.
  - Egyéni bánásmód a szorongások feloldására, személyesség, szociális támogatás igénylése az érintett számára.
  - Iskolán kívüli lehetőségek igénybevételével:
  - Együttműködés a Nagykanizsai Család és Gyermejköltségi Központtal, jegyző értesítése, ügyészégi bejelentés, ÁNTSZ segítségének a kérése.

Iskolánkban a speciális gyermekvédelmi munka formái:

- Tartós tankönyvek kölcsönzése.
- Kedvezményes étkezés.
- Egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program, amely magába foglalja a szükséges felvilágosító, megelőző pedagógiai munkát is.
- Szükség esetén családlátogatás, ill. egyéb kapcsolatfelvétel a szülőkkel vagy szakhatósággal.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Sajátos nevelési igényű tanuló

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai rehabilitációs-ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátását a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A szakértői vizsgálat során a szülő választ hatja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt, ha annak alapidokumentumában szerepel a gyermek sérüléstípusának megfelelő ellátási forma.

A sajátos nevelési igényű tanuló iskolai nevelés-oktatása a többi gyermekkel együtt, integrált formában történik:

- A rehabilitációs-rehabilitációs munkát szakképzett gyógypedagógusok végzik.
A foglalkozásokat a szakértői bizottság véleménye alapján tervezzük egyéni fejlesztési terv alapján.
- Intézményünkben külön erre a célra megfelelő helyiséget alakítottunk ki.

Segítő megkülönböztetésekkel, differenciáltan, egyénileg is segítjük a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

A fejlesztéseket segítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a sajátos nevelési igényű gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- logopédus, az utazó gyógypedagógus és a pszichopedagógus segítségével felhívjuk a szülők figyelmét az otthoni rendszeres gyakorlás fontosságára,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat, a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat
- logopédusunknak, utazó gyógypedagógusainknak (pszichopedagógusainknak) napi kapcsolatuk van a gyerekekkel, s az őket tanító szaktanárokkal rendszeresen megbeszélik az aktuális problémákat,
- kölcsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről,
- tanácsaikkal segítik a szülőket, pedagógusokat,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanulópárok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- közösség nevelő hatása (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé),
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is adjunk lehetőséget a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szaktárgyi, tánc, kézműves, sport szakkörök)

A problémák korai feltárása érdekében alsós fejlesztő pedagógusunk minden év decemberéig elvégzi a DIFER fejlődésvizsgáló rendszer felmérését az elsős tanulók közül azokkal, akiknél a pedagógus szükségesnek tartja.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök esetmegbeszélés keretében „átadják” felső tagozatos kollégáinknak a gyermekeket, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési, tanulási és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás. A Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottságának vizsgálata és javaslata alapján iskolánk fejlesztőpedagógusa és a szaktanárok látják el fejlesztésüket tantárgyi felzárkóztatásra és készségfejlesztésre irányuló kötelező foglalkozások keretében.

Pedagógusaink - iskolapszichológusunk és fejlesztőpedagógusaink segítségével - igyekeznek megismerni a beilleszkedési tanulási, és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját. Nagy türelemmel, figyelemmel, törődéssel segítik a gyermekeket.

Tennivalóink a beilleszkedési, magatartási nehézségek esetén a következők:

1. A tünetek, megnyilvánulási formák gondos tanulmányozása. (Mikor, milyen körülmények között, milyen formában tapasztalható a magatartási probléma?)
2. Az okok keresése, konkretizálása. Az okok és tünetek összefüggésében eljuthatunk a gyermek és család (vagy az iskola) központi problémájának a megfogalmazásához.
3. A tennivalók kidolgozása. A tevékenységek során elsősorban a tanulók meglévő pozitív vonásaira és eredményes tevékenységeire építünk.

A beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő tanulók és a problémás magatartású nehezen nevelhető gyerekek esetében fő feladatunk: a gyerek bekapcsolása az osztály életébe.

Alkalmazott módszereink:

- egyénre szabott fejlesztés: személyes beszélgetés, a külön feladattal megbízás, a tanulóval való külön foglalkozás, a tanuló számára érdekes vagy játékos feladat adása, partárs kiválasztása, páros- és csoport munkában való foglalkoztatás.
- az osztálytársak bevonása,
- a magatartási probléma közös, közösségi nevelés órán történő megbeszélése,
- a család megnyerése, együttműködésre kérése
- a pedagógiai szakszolgálat segítségének igénybevétele nevelési tanácsadás keretein belül.

Kiemelten tehetséges tanulók:

Minden gyerek valamiben tehetséges. Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit.

Gyakorlatunkban a frontális munka mellett differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozások alkalmával lehetőség nyílik az egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására.

A szaktárgyi tanulmányok terén ezt külön feladatok: gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása, szakkörök, házi-, kerületi-, fővárosi- és országos tantárgyi versenyek biztosítják. Fontos a tanulók felkészítése, ösztönzése, biztatása, előmenetelének figyelemmel kísérése. Segítjük a középiskolai beiskolázásnál a megfelelő iskolatípus megtalálását.

A jó tanulmányi eredmények mellett támogatjuk az eredményesen sportoló, vagy kiváló közösségi munkát végző tanulókat is.

Rendszeresen szervezünk tanulóink számára versenyeket, vetélkedőket /szavalóverseny, helyesírási verseny, szaktárgyakhoz kapcsolódó tanulmányi verseny, Hevesi Sándor vers-és prózairó pályázat.

A könyvtári tevékenység fontos színtere e témának is:

- könyvkölcsönzés szabad érdeklődés alapján délutánonként, kutatómunkák
- könyvtári órák a könyvtárhasználat céljából, illetve egy-egy téma feldolgozása tanári irányítással, kutatási lehetőségekkel
- önálló kezdeményezés támogatása
- a könyvtár egyéb lehetőségeinek kihasználása – zenehallgatás, videózás „könyvtár mozi”, színjátzó jelenetek (jelmeztár használata), társasjátékok, diavetítés, CD-ROM használata, programok végigjátszása, lexikon-szótár használata, bábozás,
- „csendes” olvasó órák egy-egy osztály számára – főleg olvasótermi könyvekkel
- kisebb kézműves és dekorációs munkák, kiállítások rendezése
- újságírás, újságszerkesztés, riportkészítés – írott formában (magnófelvétellel), videóval, iskolarádió
- műsorok összeállítása a források felhasználásával
- egyéni illetve kiscsoportos beszélgetések
- internet-használat kutatómunkához, iskolaújság készítéséhez.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:

Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek.

Mindezek ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév várható feladatait.

Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe. El kell érniük, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollégához, ha segítséget igényelnek. Az osztályfőnökök és a szülők együttműködése itt még fontosabb, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik.

Iskolánkban minden pedagógus köteles közreműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, továbbá

feladatuk a szülőket és gyermekeket érintő kérdésekről – a titoktartási kötelezettség szabályainak megtartása mellett – rendszeresen tájékoztatást adni, és a szülőket figyelmeztetni, ha gyermekeik jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tartanak szükségesnek.

Feladataink:

1. Az okok (a hátrányok eredetének) feltárása, a segítségadás módjának megkeresése.

A hátrányok eredete:

A legnagyobb számban találkozhatunk azokkal a gyerekekkel, akik a család alacsony szociális (anyagi) helyzete miatt kerültek hátrányos helyzetbe. A szülők nagy számban váltak munkanélkülivé, vannak közöttük rokkantnyugdíjasok, alacsony keresetűek. Az alacsony jövedelem következtében nincs lehetősége a családnak a könyvek és egyéb kulturális lehetőségek megvásárlására.

Súlyosabb esetben, a külsőben (a tanuló leromlott fizikai állapota, szegényes öltözék) is megjelennek a rossz anyagi körülmények.

Az okok között szerepel a család alacsony kulturális színvonala (a szülők alacsony iskolai végzettsége, a művelődéshez való kedvezőtlen viszonya).

A szociális hátrány következménye rendszerint a tanulásban való elmaradás, kudarc. Kísérő jelenségeként magatartási rendellenességekkel is találkozhatunk.

A pedagógus kötelessége, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyerekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a gyógypedagógussal, vagy a nevelést-oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását elősegítse.

A segítségadás módjai:

A szociokulturális hátrányokkal és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók többirányú segítséget vehetnek igénybe:

- A tanórai munka differenciálásával lehetőséget kapnak a gyakori szóbeli szereplésre.
  - A tanítási időn túl konzultáció, korrepetálás a tanulási nehézség megszüntetésére.
- A kommunikációs képességek tanórai és tanórán kívüli fokozott fejlesztése.

Szolgáltatásaink:

Egészségügyi:

- Az igazgatóhelyettes irányításával az iskola-egészségügyi feladatokat az iskolaorvos és védőnő végzi (szűrővizsgálatok, stb.).
- Iskolafogászati ellátás.

Szociális:

- napközis étkeztetés és foglalkoztatás,
- iskolai étkeztetés (menza),
- étkezési hozzájárulás, kedvezményes étkezés,

- tartós tankönyvek kölcsönzése az iskolai könyvtárból
- önkormányzati segélyezés támogatása (pedagógiai véleménnyel)

Vakációs:

- nyári táborozások (lehetőség szerint)

A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés

- Az iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben is résztvevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés (a továbbiakban: képesség-kibontakoztató felkészítés) megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.
- A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében – a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva – biztosítja az iskola
  - a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
  - a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
  - a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben résztvevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésbe a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók mellett az iskola igazgatója felveheti azt a tanulót is, aki nem halmozottan hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló hátrányos helyzetűnek minősül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képesség-kibontakoztató felkészítésben résztvevő tanulók létszámának tíz százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

A képesség-kibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képesség-kibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

Az iskola céljai:

- Minden tanuló számára esélyt biztosítunk az eredményes tanuláshoz, egyéni fejlődésének kibontakoztatásához – mind a felzárkóztatás terén, mind a tehetséggondozásban az integrációs keretek között. Fontosnak tartjuk az órai keretek között megvalósítható integrálást (differenciálás elterjedésével).
- Fontosnak tartjuk az egyéni képességek fejlesztését, a részképeség hiányának feltárását, ezek módszeres kezelését (mérések, egyéni és csoportos terápia, fejlesztő órák, korrepetálások).
- Az integrációt segítő módszerek, programok, fejlesztések megvalósításához szükséges feltételek megteremtése:
  - megfelelően felszerelt terem
  - demonstrációs taneszközök
  - készség-és képességfejlesztő eszközök, játékok
  - korszerű, tanítást- tanulás segítő számítógépes programok
  - képességkibontakoztató könyvek
- Kreativitást fejlesztő programokat szervezünk
- Könyvtárhasználati órákat tartunk
- A másság elfogadtatása, megismertetése, tisztelete, tudatos vállalásának erősítése. Kölcsönös, tudatos figyelem kialakítása más kultúrák (romakultúra) irányába. Ennek érdekében közösségi nevelés órák, napközis szabadidő keretében tartunk ilyen jellegű foglalkozásokat.
- Erősíteniünk kell a szülő-szülő közti kapcsolatokat. Ennek módjai lehetnek az osztályokon belüli közös (gyerek, szülő, tanár) kirándulások, sportversenyek.

A közös kapcsolattartás bevált formáit a közös iskolai célok érdekében tovább erősítjük.

Feladataink:

Az óvodából az iskolába való átmenet segítése, beilleszkedést segítő programok

Cél:

- A kölcsönös bizalom kiépítése az iskola és az óvodák között.
- Egymás munkájának megismerése.
- Az ovisokkal (szüleikkel) az iskolai élet megismertetése.

Tervezett tevékenységek:

- Tanítók látogatása a partner óvodákban (minden tanév II. féléve).
- Az óvodai nagycsoportok látogatása az iskolában (minden tanév II. féléve).
- Ovisoknak és szüleiknek bemutatjuk iskolánkat a beiratkozás előtti hónapokban.
- Előzetes információgyűjtés a beiratkozott tanulókról (május).
- Bemeneti mérések elvégzése, hogy segítséget nyújtson a gyermekek egyes képességeinek a megismeréséhez, az iskolaérettségi szint megállapításához (szeptember).

- Mérések kiértékelése (október).
- Óvónők nyomkövető látogatása az intézményben, hospitálások, esetmegbeszélések, bemenet vizsgálati eredmények ismertetése (november).
- A leendő első osztályos kollégák látogatása a partner óvodákban

Várható eredmények:

- Az óvodások ismereteket szereznek az iskolai életről, megismerik iskolánk épületét.
- A tanévnyitón ismerősként köszöntik tanítóikat.
- A leendő szülők időben megismerik a nálunk folyó oktató-nevelő munkát.
- A tanítók az előzetes tájékozódások, mérések, beszélgetések alapján egyénre szabottan kezdhetik a kis diákok oktatását.
- Ezek tükrében könnyebbé válik az óvodából az iskolába való átmenet.

Heterogén osztályok kialakítása a jogszabálynak megfelelően

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

Szülői házzal

Célja:

- Háromoldalú megismerés, ismeretszerzés (szülő az iskoláról, iskola a családról, családok a családokról).
- Iskolai és szülői elvárások egységesítése.
- Egymásközi kommunikáció fejlesztése.
- Segítségnyújtás.

A kapcsolat formái, gyakorisága felelőse

- Családlátogatások eseti jelleggel, osztályfőnök, és ha szükséges segítők (pl. ifjúságvédelmi felelős), naplóban adminisztrálva.
- Szülői értekezletek évente három, fogadó órák évi kettő alkalommal, felelős: osztályfőnökök, éves munkatervben szerepel.
- Szülői munkaközösségi megbeszélések, évente kétszer az aktuális kérdésekben (felelős: igazgató), illetve szülői kezdeményezés szerint.
- Közös programok a családokkal.
- Kirándulások, versenyek az éves munkaterv szerint, karácsonyi műsor, farsang (felelős: osztályfőnök, iskolavezetés) a pedagógiai program szerint.
- Nyílt nap, felelős: igazgatóhelyettesek, munkaterv alapján.
- Közös program a nagycsoportos óvodások szüleivel, felelős: alsós igazgatóhelyettes.
- Problémamegoldó esetmegbeszélések, felelős: osztályfőnök.

Közös fejlesztési cél

- A szülők egymás közti kapcsolatának erősítése.
- A szülői aktivitás növelése a közös célok érdekében.

Nagykanizsai Család és Gyermekjóléti Központtal

A kapcsolattartás célja:

- A gyermekek védelme jogainak biztosítása.
- Szociális segítségnyújtás (szociális segítő az iskolában)
- Ahol szükséges a családi életvitel követése.
- Igazolatlan hiányzások csökkentése.

A kapcsolat formái:

- Nevelési értekezleten tájékoztató a tanároknak.
- Szülőkkel közös esetmegbeszélések (eseti jelleggel).
- Közös családlátogatások (eseti jelleggel).
- Családgondozás.

Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal

A kapcsolattartás célja:

- Az iskolába került tanulók között vannak olyanok, akiknél a különféle pedagógiai módszertani eszközök alkalmazása mellett sem érünk el érdemi fejlődést.
- A fejlődésben történt elakadás okának pontosabb feltárása érdekében szakértői vizsgálatot kérünk, a szülő (gondviselő) beleegyezése mellett, (a jelenleg hatályos szakértői vizsgálat iránti kérelem kitöltésével) a Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattól.

Védőnői Hálózattal

Célja:

- Kapjunk segítséget, konzultációs lehetőséget a problémás gyerekek esetén.
- Nyújtsanak segítséget a szülők nevelési kultúrájának emeléséhez.
- Módszertani tanácsokkal segítsék munkánkat.

A kapcsolattartás formái:

- Nevelési értekezlet, műhelymunka, bejelentkezés alapján beszélgetés (eset jelleggel és szervezett keretek közt, felelős: igazgató), éves munkaterv szerint.
- Fórum a leendő elsősök szüleinek (az adott év februárja vagy márciusa) éves munkaterv szerint.

Középfokú oktatási intézménnyel

Kapcsolattartás formái:

- Decemberben közös szülői értekezlet a 8. osztályosok szülei részére (előadók: középiskolai igazgatók)
- Pályakövetési rendszer továbbépítése (honlap)
- Célunk, hogy olyan felkészítést kapjanak tanulóink, hogy ne csak bekerüljenek a középfokú intézményekbe, hanem bent is maradjanak.

Kisebbségi önkormányzattal

- Roma tanulóink figyelmét felhívjuk a különböző ösztöndíjak igénybevételének lehetőségére, valamint arra, hogy szombatonként a Bogdán János Közösségi Házban lehetőségük van fejlesztő órákon részt venni.

Civil szervezetekkel

- Városi tisztasági napon való részvétel
- Rajzpályázatokon való részvétel

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok szervezése

Az önálló tanulást segítő felkészítés

A tanulási és magatartási nehézségek, zavarok kialakulásának megelőzése céljából prevenciók foglalkozások szervezése a pedagógiai szakszolgálat szakembereinek bevonásával.

A meglévő tanulási és magatartási zavarok kezelését a városban működő EGYMI utazóhálózatának gyógypedagógusai végzik.

Kreatív tevékenységre épülő foglalkozások

A délutáni szabadidő keretében kerül megszervezésre. Célja, hogy támogatást kapjanak a tanulók saját ötleteik, érzéseik kifejezésére, mindig új és a szituációnak megfelelő módon cselekedjenek.

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

A tanulásban lemaradást mutató tanulóinknak az órai differenciáláson túl felzárkóztató egyéni foglalkozásokat szervezünk a szükséges tantárgyakból

Az iskolánk fő célkitűzései között szerepel a környezetvédelem és az ennek megfelelő magatartás kialakítása.

Szociális kompetenciák fejlesztése

A legeredményesebb osztály cím elnyerésére a szelektív hulladékgyűjtés területén és a legszebb osztály cím elnyerésére közösségfejlesztő programot indítunk mind a két tanévben, illetve folytatjuk az eddigi hagyományokat.

Felelős: DÖK

Műhelymunka – tanári együttműködés formái

A hospitálásra épülő együttműködés (igény esetén az iskolavezetés engedélyével) hatékony forma egymás munkájának a megismertetésére, a módszertani fejlődésre, a tanulók megismerésére. Koordinálása a munkaközösség vezetői és az iskolavezetés feladata.

A továbbhaladás feltételeinek biztosítás

A pályaaorientáció megvalósulása.

7-8. osztályos tanulóinkat felkészítjük a pályaválasztásra. Ennek érdekében:

- önismeret, pályaismeret, készségfejlesztéssel foglalkozunk az közösségi nevelés órákon.
- Állandó kapcsolatot tartunk a pedagógiai szakszolgálat pályaválasztási tanácsadójával.
- A középiskolai igazgatók előadást tartanak a 8. osztályos tanulók szüleinek a lehetőségeket
- Pályaaorientációs napot szervezünk a munkatervben meghatározott időpontban

Az iskola egyéb törvényi kötelezettségei a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban:

- Ha az iskola felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni
- Ha a tanuló – a szülő kérelme alapján a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében kíván eleget tenni, a kérelmet a tanévet megelőző június 15-ig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló EMMI rendelet alapján a szakértői Bizottságnál első vizsgálat kezdeményezésekor a szülőnek lehetősége van halmozottan hátrányos helyzetű gyermekének vizsgálatához szakszolgálati esélyegyenlőségi szakértő jelenlétét igényelni.
- A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:

A tanulók érdekeinek képviselőit diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

Az intézményi diákönkormányzat működő diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazzuk.

A diákönkormányzat iskolánkban a tanulók közösségi életre nevelésének és a közösség érdekében vállalt munkára, képviselői szerepre történő nevelésnek a szervezeti kerete.

A diákönkormányzatnak egyetértési és véleményezési joga van a házirenddel, szervezeti és működési szabállyal kapcsolatosan, s ezt a jogát gyakorolja is. A diákönkormányzat szervezésénél a következő alapelveket érvényesítjük:

- Az iskola diákszervezetének minden tanuló tagja lehet, aki kedvet, lehetőséget érez a közös munkához.
- A diákönkormányzatnak olyan tanuló lehet tagja, aki az osztályközösségtől választás útján felhatalmazást kap, s önként vállalja a megbízatást.
- A diákönkormányzat működéséhez az iskola igazgatója biztosítja a feltételeket.
- A diákszervezet aktív szervezője a kulturális, sport, szabadidős és az iskolai hagyományok szerinti programoknak.
- A diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus az iskolaközösség szintjén, az osztályfőnökök az osztályközösségekben támogatják a diákszervezet tevékenységét.

Az iskola egyes alapidokumentumai a Diákönkormányzattal való egyeztetési vagy véleményezési folyamaton keresztül lépnek életbe, illetve ezeken keresztül változtathatók meg.

A Diákjogi Charta előírásait, a jogokat, a köteleességeket tanulóinkkal folyamatosan betartatjuk. Ebben a Diákönkormányzatnak nagy a felelőssége. A házirend elkészítésében és minden, a diákokat érintő kérdésben véleményt nyilváníthatnak. A felvállalt feladatok elvégzéséért felelősséggel tartoznak.

A Diákönkormányzat önálló működési szabállyal rendelkezik, aktívan részt vesz az egész iskolát érintő közös programok szervezésében.

A diákközgyűléseken feltett kérdéseivel, előforduló problémák felvetésével és a diákok kéréseinek továbbításával segíti az iskola vezetésének munkáját.

A diákönkormányzat működése gyakorlóterepe a közügyekben való hatékony együttműködésnek, így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meghívjuk, és az előterjesztést, valamint a meghívót – a tárgyalás határmáját legalább tizenöt nappal megelőzően megküldjük a diákönkormányzat részére. A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, működését.

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény partneri együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskola külső kapcsolatai:

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola vezetőségének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Nagykanizsai Tankerületi Központ szakmai irányítás, működtetés, fenntartás
A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.
2. Az eredményes oktató és nevelőmunka érdekében az iskola munkakapcsolatot tart fenn a következő intézményekkel, szervezetekkel:

- Hevesi Sándor Művelődési Központ: színházi előadások, Hevesi-emléknapok megszervezése, lebonyolítása
  - Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat: sajátos nevelési igényű tanulók bevizsgálása, felülvizsgálata, szakmai napokon való részvétel
  - Szivárvány Óvoda. Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény: SNI-s tanulók fejlesztése, szakmai napokon való részvétel
  - Farkas Ferenc Zene és Aranyfészek Művészeti Iskola: iskolai szintű balettoktatás, szolfézs, hangszeres zeneoktatás, népi tánc,
  - Halis István Városi Könyvtár: kulturális programok
  - Thúry György Múzeum: múzeumlátogatások
  - Óvodák: óvónők látogatása az első osztályokban, közös ünnepi rendezvények, ajándékkészítés az óvodásoknak, nyílt nap az ovisoknak és szüleiknek
  - Középiskolák: pályaválasztás
  - Zala Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara, Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara: pályaválasztás, szakmabemutatók
  - Rendőrség: iskolaőr, iskolarendőr, bűnmegelőző prevenciós előadások, közlekedési ismeretek, foglalkozások pl. DADA program.stb
3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola rendszeres kapcsolatot tart fenn:
- Védőnővel:
  - Iskolaorvossal
  - Fogorvossal
  - Iskolapszichológussal

E kapcsolattartási formákat az egészségfejlesztési tervünk tartalmazza.

4. A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek-és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tartanak fenn:
- a Nagykanizsai Családsegítő- és Gyermekjóléti Központtal
  - Az iskola szociális segítőjével
5. A nevelők szakmai munkájának segítéséért, fejlesztéséért az iskolában működő valamennyi szakmai munkaközösség bekapcsolódik a városi szakmai munkaközösségek munkájába.
6. Egyéb szervezetek:
- Civil szervezetek: közös pályázatok
  - CKÖ: roma tanulók felzárkóztatása
  - Rendőrség: előadások

- Egyházak: hitoktatás

A tanulók és a pedagógusok együttműködése:

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén.
- A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül.
- Az osztályfőnökök folyamatosan az közösségi nevelés órákon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A pedagógusok és a szülők együttműködésének formái:

A nyitott iskola

Az eredményes pedagógia tevékenység nem képzelhető el a szülők tevékeny közreműködése nélkül. Az iskola és a pedagógusok feladata az is, hogy a szülő részére segítséget adjanak gyermekük neveléséhez.

Az iskolában folyó nevelési feladatok végrehajtásához a pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amelyeket csak a szülő közölhet, amelyek segítik feltárni a tanuló fejlődését előrevivő vagy hátráltató tényezőket. Ezért az iskolának meg kell teremtenie és rendszeresen működtetnie kell azokat a fórumokat, amelyek módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez, érdemi feldolgozásához.

Az iskolai hagyományok ápolásának, az iskolában szervezett ünnepélyeknek és megemlékezéseknek közösségformáló hatását a tanulók aktív részvételével kívánjuk elérni. Különös gondot fordítunk arra, hogy az iskolai ünnepélyekbe bevonjuk a HH és HHH-s tanulókat, nemcsak mint közönséget, hanem mint szereplőket, adott esetben főszereplőket. A közösségfejlesztő tevékenységek koordinálói az osztályfőnökök.

➤ *Szülői munkaközösség választmányi ülés*

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról

- az igazgató:
  - a szülői szervezet választmányi ülésén
  - szükség esetén összehívott iskolai szülői értekezleten

- az iskola honlapján keresztül
- az iskolai faliújságon elhelyezett hirdető táblán keresztül
- a szükség esetén megjelenő írásbeli tájékoztatón keresztül
- az osztályfőnökök:
  - az osztályszülői értekezleten tájékoztatják.

A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:

- a családlátogatások,
- a szülői értekezletek,
- a nevelők fogadó órái,
- a nyílt tanítási napok,
- írásbeli tájékoztatók a tájékoztató füzetben *stb.*
- KRÉTA elektronikus napló

A szülői értekezletek és a nevelők fogadóóráinak időpontját az iskolai munkaterv tartalmazza.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskolavezetéssel, a nevelőtestülettel. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról és házirendjéről az iskola igazgatójától kérhetnek tájékoztatást. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél található meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola igazgatójánál és igazgatóhelyetteseinél,
- az iskola honlapján.
- az iskola könyvtárában

A szülői szervezet rendjéről munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról szótöbbséggel dönt.

➤ *Családlátogatás:*

Feladata: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

➤ *Szülői értekezlet:*

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása.

- Az iskola céljairól, feladatiról, lehetőségeiről.
- Az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól.
- A helyi tanterv követelményeiről.
- Az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról.
- Saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról.
- A gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről.
- Az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatiról, eredményeiről, problémáiról.
- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

➤ *Fogadó óra:*

Feladata: A szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

➤ *Nyílt tanítási nap:*

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről

➤ *Írásbeli tájékoztató:*

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Hogyan kapcsolódhat be a szülő az iskolai közéletbe?

a) A szülő kérheti gyermeke számára az emelt szintű programban való részvétel lehetőségét, az idegen nyelv megválasztását, az ifjúságvédelem segítségét, a napközi otthoni ellátást, a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel lehetőségét.

b) A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet:

- az iskolai oktatást segítő alapítvány támogatásában
- az iskola eszközparkjának gazdagításában

- az iskola esztétikai arculatának alakításában

c) A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat szereplője:

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az intézményünkben folyó oktatási-nevelési feladatainknak sikerességét támogatja, erősíti, színesíti. Véleményüket, javaslataikat írásban is eljuttathatják az iskola igazgatójához, a nevelőtestülethez.

Kötelesek vagyunk tiszteletben tartani a szülőknek azt a jogát, hogy gyermekeik világnézeti neveléséről döntsenek.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai:

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- osztályozó vizsgákra, 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§/2.
- különbözeti vizsgákra, 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§/5.
- pótló vizsgákra, 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§/6.
- javítóvizsgákra 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§/7. vonatkozik.

A vizsgaszabályzat hatálya:

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanuló a félév, ill. a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig, ill. abban az esetben, ha az osztályozó vizsga letételét a nevelőtestület engedélyezi, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be az iskolába, hogy **független vizsgabizottság** előtt kíván számot adni a tudásáról. Az igazgató 8 napon belül továbbítja kérését a kijelölt bizottságnak.

A tanuló a bizonyítványának átvételét követő 15 napon belül azt is kérheti, hogy a javító vizsgáját ne az iskola, hanem független bizottság szervezze.

Vizsgák előkészítése:

Háromtagú vizsgabizottságot jelöl ki az igazgató, a bizottság két tagja a tantárgy szerinti szakos tanár lehet. A vizsga alatt a bizottság minden tagjának jelen kell lennie. Ha bármely tag elhagyja a termet, meg kell szakítani a vizsgát és az elnöknek a jegyzőkönyvben az okot jelölni kell.

A vizgáról való távolmaradás:

Igazolt, vagy a vizsgázónak fel nem róható ok miatt, vagy a vizsgát félbe kell hagynia pl.: rosszullet (kérésére az addig elvégzett munkáját értékelni kell), lehetőséget kell adni részére, hogy pótló vizsgát tegyen.

Amennyiben igazolatlanul hiányzik a vizgáról, javítóvizsgát kell tennie.

A tisztázatlan kérdésekben a bizottságnak a vizsgázó érdekei szerint a tanuló javára kell döntenie.

Ha a vizsgázó meg nem engedett eszközöket használ, akkor is lehetővé kell tenni részére a vizsga befejezését, majd ki kell vizsgálni a szabálytalanságot.

A tanulmányok alatti vizsga –amennyiben a helyi tantervben a tantárgy számonkérése dolgozatok formájában történik, írásbeli, szóbeli részekből áll.

Az **írásbeli vizsga** ideje 60 perc. Nyugodt körülményeket kell biztosítani részére, ne vehessen igénybe külső segítséget. Az írásbelik között legfeljebb 30 perc szünetet kell tartani.

Az értékelés a helyi tantervben leírt % határok szerint történik.

Írásbeli vizsga egy napon két tantárgyból tehető.

A **szóbeli vizsga** egy napon csak három tantárgyból szervezhető. A felkészülésre legalább 20 percet kell biztosítani. Egy vizsgatantárgyból a feleltetés nem haladhatja meg a 15 percet.

Nem tudás esetén póttételt húzhat a tanuló. A teremben egyszerre hat fő tartózkodhat. A vizsgák között 15 perc pihenőidőt kell biztosítani.

A gyakorlati vizsga értékelése a helyszínen végrehajtott gyakorlat, elkészített alkotás alapján történik.

Testnevelés tantárgy esetében **gyakorlati vizsgát** tesz a tanuló.

A sajátos nevelési igényű tanuló vizsgáztatása:

A szakértői vélemény ismeretében kell szervezni a vizsgát.

Az írásbeli vizsga idejét 30 perccel, a szóbeli vizsga idejét 10 perccel meg kell hosszabbítani. Független vizsgabizottság szabályait a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 73.§ 1., 2., 3., 4., pontja tartalmazza.

Biztosítani kell a tanuló részére a tanulmányai alatt használt segédeszközöket.

Indokolt esetben engedélyezhető, hogy szóbeli vizsga helyett írásbelit, ill. írásbeli vizsga helyett szóbelit tegyen a tanuló. Két vizsgatételt kell húznia, a felkészülési időt tételenként kell számítani.

Közte 10 perc pihenőidő lehet és elhagyhatja a termet a tanuló.

A vizsgabizottság döntései:

A vizsgabizottság által hozott döntés ellen eljárást indítani csak abban az esetben lehet, amennyiben az nem a helyi tantervre épül, ill. megszegte az eljárás szabályait.

A vizsga alatti szabálytalanságokról hozott döntéseit a bizottság határozatba foglalja és indokolja.

Jogorvoslati kérelmet 15 napon belül lehet benyújtani a fenntartóhoz.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsgatárgyak részei és követelményei:

A tantárgyankénti követelményeket a helyi tantervek tartalmazzák, amelyek a Pedagógiai Programban találhatóak.

A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógia Program, Helyi Tanterv alapján. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az adott időszak tananyagát.

Az egyéni munkarend keretében tanulóval ismertetni kell, év elején, hogy milyen tananyagból kell készülnie, milyen elvárásokat kell teljesítenie a továbbhaladáshoz, mikor lesz a vizsga időpontja.

A felvétel és átvétel szabályai:

Felvétel:

A Kormányhivatal közleményt tesz közzé a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

- A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.
- Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át,

akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

- A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.
- Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.
- Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a egyéni munkarend keretében tanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló és a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 49. § (1)–(3) bekezdés szerint benyújtott kérelem alapján vendégtanulói jogviszony létesítésére engedélyt kapott tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.
- Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

A kötelező felvételt biztosító iskola kijelölésével kapcsolatos szabályok

A felvételi körzetek megállapításához a kormányhivatal minden év november utolsó napjáig beszerzi az illetékességi területén található települési önkormányzatok véleményét, amely tartalmazza a település jegyzőjének nyilvántartásában szereplő, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű, általános iskolába járó gyermekek létszámát intézményi és tagintézményi bontásban. A kormányhivatal február utolsó napjáig tájékoztatja a települési önkormányzatokat és az illetékességi területén működő általános iskolákat a kijelölt körzetekről.

- Ha a településen, kerületben több általános iskola vagy tagintézmény, feladat ellátási hely működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb tizenöt százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a településen belüli

arányát oly módon kell meghatározni, hogy az adott településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát el kell osztani a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes általános iskolába járó gyermek létszámával.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi körzeten belüli arányának meghatározásához az egyes felvételi körzetekben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak a létszámát el kell osztani a felvételi körzetben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes tanuló létszámával (a továbbiakban: halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya).
- Ha a településen több általános iskola vagy tagintézmény, feladat ellátási hely működik, nem lehet a település egészét egyetlen körzetenként kijelölni.
- Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve ha a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az ötven százalékot, és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Az elégséges férőhelyek meglétét az iskola alapító okiratában meghatározott maximális tanulói létszám alapján kell megállapítani.
- A nemzetiséghez tartozó jelentkezőt – ha a felvételi követelményeknek megfelel – a nemzetiség nyelvén vagy a nemzetiség nyelvén és magyarul tanító iskolába, tagozatra, osztályba, csoportba fel vagy át kell venni. A fenntartó szakiskolát és középiskolát is kijelölhet kötelező felvételt biztosító iskolának.
- Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni a (2) bekezdésben foglalt arányok figyelembevételével.
- A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen vagy kerületben van, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladat ellátási helye található.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladat ellátási helye található.
- Ha az általános iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirendben kell meghatározni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai:

- Tanuló átvétele – a helyi tanterv alapján – igazgatói hatáskör, szükség esetén különbözeti vizsga, évfolyamisméltés rendelhető el.
- A felvett tanulók osztályba vagy csoportba sorolása az idegen nyelv és a létszám figyelembevételével történik.
- Felvételről és elutasításról az igazgató a Köznevelési Törvény létszámkorlátai, illetve pedagógiai szempontok alapján határoz.

Eljárásrend:

- 1) A szülő kérvényt nyújt be, mellyel indokolja iskolaváltoztatási szándékát.
- 2) A tanuló bemutatja a bizonyítványát, a tanév megkezdése után érkezők az ellenőrzőjüket, annak hiányában az előző iskola igazolását a tanév során szerzett érdemjegyeiről, illetve szöveges értékeléséről.
- 3) Az igazgató vagy igazgatóhelyettesek az osztályfőnökökkel való egyeztetés után, szükséges esetben szaktanári véleményezéssel megvizsgálják, hogy korábbi tanulmányai alapján beilleszthető-e a tanuló az iskolában működő tanulócsoporthoz valamelyikébe.
- 4) A felvételről a konzultációt követően az igazgató dönt.

5) A felvételt az iskola befogadó nyilatkozat kiadásával igazolja, melyet a kibocsátó intézmény részére szóbeli tájékoztatása után eljuttat.

A felvételi eljárás különös szabályai

Ha az általános iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt a jelentkezők között. A sorsolásnál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen (kerületben) található, ahol az iskola székhelye található.

A sorsolásban közreműködik:

- Sorsolási bizottság tagjai: minimum 4 fő, leendő elsős tanítók, alsós munkaközösség vezetője, 1 fő vezetőségi képviselő (igazgató vagy igazgatóhelyettes), jegyzőkönyvvezető.

A sorsolás az érintett szülők számára nyilvános.

A sorsolás helyszíne:

A Hevesi Sándor Általános Iskola könyvtára.

A sorsolás menete:

Az iskola igazgatójához érkezett kérelmek jelölés nélküli, zárt borítékban a jelenlevők előtt behelyezésre kerülnek a sorsolási urnába. Az urnából a jelenlévő szülők közül önként vállalkozó/k, ennek hiányában a sorsolási bizottság 1 tagja 1-1 dokumentumot kiemel, majd jól hallhatóan felolvassa a kérelmező szülő gyermekének nevét, mely azonnal jegyzőkönyvezésre kerül.

Mindez addig folytatódik, amíg a rendelkezésre álló férőhelyek be nem töltődnek.

Értesítési kötelezettségek:

A kérelmező szülőket az iskola bejáratánál elhelyezett hirdetőtáblán illetve honlapunkon értesítjük a sorsolás időpontjáról, helyszínéről.

A szülőket írásban (tértivevényes levélben) értesítjük a sorsolás eredményéről.

A szabályzat közzététele:

A szabályzatot az érintettekkel ismertetni kell, melynek módja:

- hirdetőtáblán való közzététel,
- beiratkozáskor, kérvény beadásakor való figyelemfelhívás, bemutatás,
- honlapon való közzététel.

A szülő joga és kötelezettsége különösen:

- a szülő elutasítás esetén fellebbezéssel élhet a Nagykanizsai Tankerületi Központ igazgatójához
- a szülő, ha gyermeke sorsolás alapján több iskolába is felvételt nyert, a sorsolást követő három munkanapon belül írásban nyilatkozik döntéséről. A nyilatkozattétel elmulasztása jogvesztő.

Mindennapos testedzés program

A program célja:

- A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel.
- A mozgásszegény életmód elkerülése.
- A fizikai képességek hanyatlásának megakadályozása.
- Az egészségnevelés támogatása.
- Szociális kompetenciák kialakítása.
- A csapatmunka, a társakkal történő kreatív együttműködés fejlesztése.

A program feladatai:

- A hatékony egészségfejlesztő testmozgás megszervezése.
- A mindennapos testedzés kereteinek kialakítása.
- A program megvalósításához szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
- Módszertani megújulás, továbbképzéseken való részvétel.
- Egészségfejlesztő munkacsoport kialakítása iskolánkban a program gondozására.

A mindennapos iskolai testedzés megvalósítása iskolánkban:

- Szeretnénk elérni, hogy minden tanulónk részese legyen a mindennapos testmozgás-programjának.
- Minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalomkor megtörténik a keringési és légző rendszer megfelelő terhelése.
- Minden testnevelés órába beépítünk gimnasztikát, benne biomechanikailag helyes testtartás kialakítását, fenntartását szolgáló gyakorlatokat és légző tornát
- A testnevelés tananyag egészében törekszünk a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartására.
- Külön figyelmet fordítunk a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire.
- Biztosítani kívánjuk, hogy minden testnevelés óra és egyéb testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen egészséges és az eltérő adottságú tanulóinknak.
- A testmozgás-programban érvényesíteni kívánjuk a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásait.
- A testmozgás programban olyan sportokat is biztosítunk, amelyeket gyermekeink további életük során folytathatnak életminőségük javítása érdekében.
- Kiemelt tevékenységként épül be a testmozgás programba a játék és a tánc.

A cél megvalósításához rendelkezésre álló lehetőségek

E tekintetben az iskola hagyományaira építünk. A tanulók a következő testedzési lehetőségek közül választhatnak:

- sportkörök (kézilabda, foci, atlétika, fiú torna, leány torna, sakk)
- házbajnokságok rendezése (osztályok közötti focibajnokságok)
- idényjelleggel korcsolyázás

Mindezek a lehetőségek szorosan kapcsolódnak az iskola egészségnevelési céljaihoz és bízunk abban, hogy e széles körű sportolási lehetőségek által tanulóink személyisége is sokoldalúan fejlődik.

2. Az iskola helyi tanterve

Az iskola általános tantervű osztályaiban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk

Alsó tagozaton:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

Felső tagozaton:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező, kötelezően választható, vagy szabadon választandó tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámja:

2024/2025-ös tanévtől az alsó tagozaton

Tantárgy/évfolyam	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv- és irodalom	7+1	7+1	5+2	5+1
- ebből magyar nyelvtan:	-	2	2	2
- írás:	4	2	1	-
- ebből irodalom:	-	4	3	3
- olvasás:	4	-	-	
- fogalmazás	-	-	1	1
Idegen nyelv	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1

Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

2024/2025-ös tanévtől a felső tagozaton:

Tantárgy/évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv- és irodalom	4	4	3+1	3
- ebből magyar nyelvtan:	2	2	2	1,5
- irodalom:	2	2	2	1,5
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		+1		
Etika/ hit- és erkölcsan	1	1	1	1
Természetismeret				
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Első élő idegen nyelv	3+1	3+1	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház				+1
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

Tankönyvek, a tankönyves és tanulási segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

Az intézmény vezetője nevezi meg a tankönyvfelelőst, aki gondoskodik a tankönyvek, taneszközök Könyvtárellátó Nonprofit Kft. rendelési felületen történő rögzítéséről, megrendeléséről.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 46. § (5) alapján az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja a tanulók számára térítésmentesen a tankönyveket.

Az ingyenes tankönyvellátást az iskolai könyvtárból biztosítjuk a tanulók számára új és használt tankönyvekkel, attól függően, hogy a könyvtári állomány az adott tantárgyhoz mit tud nyújtani.

Az alkalmazható tankönyvek tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyei tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - a. A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
  - b. Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
  - c. A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladat helyi megvalósításának részletes szabályai:

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Óvni és tovább fejleszteni az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést, nyitottságot, átvezetni a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Segíteni a gyermek természetes fejlődését, érését. Teret adni a gyermek, játék és mozgás iránti vágyának. Fogékonyá tenni saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, alapvető képességek és készségek fejlesztése. Mintaadás az ismeretszerzéshez, a feladat- és a problémamegoldáshoz. A tanulási szokások megalapozása. Az egyéni képességek kibontakoztatásának támogatása.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőtt kori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés stb.) is.

Meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat is.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és szóbeliség egyensúlyára való törekvés tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, a helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját.

Fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek.

Tudatosítani a tanulóknak a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit.

Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelést iskolánkban minden évfolyamon a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítjuk.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza

- A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-óra kell beosztani. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni. Az orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május 15-éig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolának nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

- A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.
- A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján, a testnevelésórán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelésórákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.
- Fel kell menteni a tanulót a testnevelésórán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés-órán való részvételét sem.

A mindennapos testedzést iskolai szinten a testnevelő tanárok szervezik az alábbiak szerint:

A mindennapi testedzés céljai és feladatai

A mindennapi testedzés célja, hogy a tanulók jó egészségi, testi állapotát a mindennapi testedzés megszervezésével megőrizzük, és a tanulóknak kialakítsuk az igényt a rendszeres testedzést magában foglaló életmód kialakítására.

A mindennapi testedzés feladatai összhangban állnak az iskola testnevelés tantervével, a tanterv feladatainak elvégzését segítik, kiegészítik.

Az iskolában szervezett szabadidős programok szervezése során előnyben kell részesíteni azokat a programokat, ahol lehetőség nyílik a testmozgásra, a játékos sportfoglalkozásokra.

A délutáni szabadidős foglalkozások tervezésénél a mindennapi testedzéssel kapcsolatos feltételeket, követelményeket figyelembe kell venni.

A testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei az intézményben nem állnak rendelkezésre, ezért heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni.

Az intézmény által megszervezett mindennapos testnevelés (legalább napi egy testnevelés óra), amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki.

A 2024/2025-ös tanévtől már csak kizárólag a versenyengedéllyel rendelkező tanulók kaphatnak felmentést heti két testnevelésóra alól, ha az edzés igazolása mellett az érintett testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi, azaz ha a kiváltandó testnevelésóra az adott

tanítási napon az első (adott esetben nulladik), az utolsó, vagy az utolsó kettő tanítási órában van, így a tanuló korábbi távozása, vagy későbbi érkezése más tanórától való hiányzást nem okoz.

A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A szülők nyilatkoznak a Pedagógiai Programban szereplő választható tantárgyak elfogadásáról.

Első osztályba való beiratkozáskor, a jelentkezők számától függően figyelembe vesszük a szülők igényeit pedagógusválasztás (alsós tanító) tekintetében.

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a felső tagozaton a pedagógusválasztást.

A tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, hogy melyik szakkörben szeretnének tevékenykedni.

Tanítási idő után iskolai rendezvényeket, programokat lehet szervezni. Ennek feltétele, hogy a tanulókra legalább egy pedagógus felügyeljen.

A program időpontjáról (kezdés – befejezés) az iskola igazgatójával kell egyeztetni.

A tanulók írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő értékelése:

Szöveges értékelés, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, magatartás és szorgalom értékelésének elvei

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzését, értékelését végezheti:

- az osztályfőnök
- az osztályban tanító pedagógus,
- szervezett formában a munkaközösség-vezető
- az igazgató és helyettese
- felkérésre, ill. megbízásból külső szakértő

A tanuló tanórán kívüli tevékenységét, magatartását, közösségi munkáját ellenőrzi és értékeli:

- az osztályfőnök
- az intézmény pedagógusai
- az osztály közössége
- a diákönkormányzat
- a tanuló saját értékelése (önértékelés)

Az ellenőrzés, értékelés célja:

- A tanulók személyiségének fejlesztése, önértékelési képességük kialakítása.
- Mintaadás önmaguk és mások értékeinek számbavételéhez.
- Reális értékítéletük megalapozása.
- A véleménynyilvánítás, érvelés, indoklás készségének fejlesztése.
- A tanulás, a tudás, a fegyelmezettség értékeként való elfogadása.

- Az egyéni tanulói teljesítmények mögött rejlő munka elismerése.
Pontosságra, igényességre, rendszerességre való nevelés.
Megfelelő információ nyújtása a pedagógiai folyamat résztvevőinek (tanuló, pedagógus) a célok realizálásáról.

Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:

- a tanulók minősítése,
- visszajelzés a szülőknek, az iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról,
- az önértékelés képességének kialakítása,
- személyiség fejlesztése.

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen:

- pedagógiaileg kifogástalan,
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
- kiszámítható, nem kampányszerű,
- sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
- módszertanilag változatos,
- konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,
- lehetőség szerint kollektív: vegye figyelembe az osztályközösség véleményét is,
- természetes kísérője a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör!

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is. Az osztályzás nem lehet a fegyelmezés, büntetés eszköze.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára. (Az esetleges speciális ellenőrzési formákat a helyi tantervek tartalmazzák.)

Az értékelés módjai:

a) **szöveges értékelés:**

Az első évfolyamon félévkor és év végén a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

A szöveges értékelés elvi kiinduló pontjai:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szóljon
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet

- a gyerek lehessen cselekvő részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkozhasson a gyerek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményeinek összefoglalása:

- minősítés-központúság helyett fejlesztő központúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, javító, fejlesztő szerepet betölteni
- tényleges egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját,
- nyelvi megformálásában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés tartalmi feltételei

I. A közösséghez való viszony

- a szabályok alkotása, betartása
- empátikus képesség, tolerancia
- törődés közös ügyekkel, a társakra való odafigyelés
- önismeret, önbizalom
- érdekérvényesítés képessége

II. Tanulási technikák fejlettségének szintje

- feladatmegoldó képesség
- munkatempó
- önellenőrzés
- kooperatív feladatvégzés során kézikönyvek, helyesírási szótár, eszközök használatának szintje
- időtervezés

III. Műveltségi területek

- Magyar nyelv és irodalom

Beszéd-készség, szóbeli szövegek alkotása és megértése:

A beszéd hangzása

A szövegalkotás minősége

A szóbeli közlések megértése

Kommunikációs szokások

Olvasás, szövegértés, irodalom

Hangos olvasás

Szövegértés

Írásbeli szövegalkotás

Íráskép

Tanulási képességek

Ismeretek az anyanyelvről

Tánc és dráma

- Matematika

Számfogalom

Számolási készség

Műveletek, írásbeli műveletek alkalmazása

Szöveges és logikai feladatok megoldása

Relációk, sorozatok, függvények összefüggéseinek felismerése

Geometriai ismeretek

- Természetismeret

Hogyan ismeri és alkalmazza az alapvető tanult fogalmakat, kifejezéseket

Hogyan tudja elvégezni a tanult vizsgálatokat, kísérleteket

A természet világával kapcsolatos összefüggések felismerése

- Művészeti tevékenység

Az önkifejezés képi megfogalmazása

Színvilág jellemzői

A képfelület kitöltése

Témaválasztás

Egyszerű viszonyok kifejezése (előtér, háttér, egymásmellettiesség, egymásmögöttiség)

Perspektivikus ábrázolás

Eszközök és technikák ismerete

- Ének- zene

A dalok ismerete és előadása

A dalok ritmusával kapcsolatos ismeretek

A zenei írás-olvasás mértéke

- Mozgás- sport

A mozgáskoordináció jellemzése

Aktivitás a mozgásos játékokban

Az ügyesség, állóképesség mért szintjei

A szabályok alkalmazása, megtartása feladathelyzet során

Az évközi értékekésben az első évfolyamon érdemjegyeket nem adunk, de a tanulók teljesítményét százalékosan értékeljük.

A tanítók, tanárok módszertani szabadságuk jegyében szabadon alkalmazhatnak értékelő szimbólumokat, a szülőket folyamatosan tájékoztatják a tanuló fejlődéséről a tájékoztató füzetbe írt bejegyzések útján. Ha a tanuló az első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkája előkészítő jellegűnek minősül, tanulmányait az első évfolyamon folytathatja, munkájáról az osztályfőnök a tanév végén iskolalátogatási bizonyítvány űrlapon szöveges értékelést ad és indokolja az eredménytelenséget.

A második évfolyamon, a tanév során érdemjegyekkel is értékelünk, a félévi minősítés azonban szövegesen történik (jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul), a tanév végi értékelés pedig érdemjegyekkel történik.

b) Érdemjegyekkel történő osztályozás

Az alsó tagozat második évfolyamának második félévétől és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik. A félévi és év végi osztályzatok a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét tükrözik. A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról. Tanév végén az egész éves teljesítményt kell figyelembe venni. Az egyes osztályzatokat gondos pedagógiai mérlegelés, nem gépies műveletek útján kell megállapítani. Az ettől eltérő értékelést a helyi tantervek tartalmazzák.

Az érdemjegyek minimális száma heti egy óras tantárgynál félévente három (ezek között írásos és szóbeli beszámoltatások eredményeinek is kell szerepelnie, helyes arányukat a tanító, a szaktanár dönti el).

A félév végén a fejlődési tendencia figyelembevételével értékeli a nevelőtestület (az osztályban tanító pedagógusok osztályozó értekezleten) a tanuló magatartását, szorgalmát, valamint dönt a továbbhaladásról.

A szaktanár minden tanév első óráján a tanulókkal ismerteti az adott tantárgy követelményrendszerét, saját értékelési rendszerét, a hiányzások és mulasztások következményeit.

Folyamatmérések:

- 4. évfolyam végén: hangos olvasás
- 4. évfolyam végén: matematika, magyar

7. évfolyam végén: idegen nyelv

Magatartás-szorgalom értékelése

A tanuló tanórán kívüli tevékenységét, magatartását, közösségi munkáját ellenőrzi és értékeli:

- az osztályfőnök
- az intézmény pedagógusai
- az osztály közössége
- a tanuló saját értékelése (önértékelés)

Az 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe, elektronikus naplóba és a bizonyítványba kell bejegyezni.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **példás (5) az a tanuló, aki**

- a házirendet betartja,
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti.
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik.
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.
- nincs írásbeli figyelmeztetése, vagy megrovása,

b) **jó (4) az a tanuló, aki:**

- a házirendet betartja,
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik.
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti.
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.
- nincs írásbeli megrovása.

c) **változó (3) az a tanuló, aki:**

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
- feladatait nem teljesíti minden esetben,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott

d) **rossz (2) az a tanuló, aki:**

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte / vagy megsértése / szükséges.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **példás (5) az a tanuló, aki:**

- képességeinek megfelelően, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórákon kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **jó (4) az a tanuló, aki:**

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek,

c) **változó (3) az a tanuló, akinek:**

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **hanyag (2) az a tanuló, aki:**

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.
- Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait folyamatosan nem végzi el,
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte / vagy megsértése / szükséges.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az iskolai oktatás alapvető szervezeti formája az osztályrendszerű tanítás.

Az osztályba sorolásnak nincsenek a tanulói képességektől (teljesítménytől) függő szempontjai.

Csoportalakítási eljárások a következők:

A csoportbontást a tantárgy sajátos jellege, a tanrend szervezése, és a tantermi adottságok határozzák meg.

Csoportbontással tanítjuk a tárgyakat:

- idegen nyelvből (angol, német) és 7. 8. évfolyamon matematikából

Egyéb foglalkozások:

Napközi, tanulószobai csoportokba felvétel a szülői igényeknek megfelelően történik. A napközi otthoni foglalkozások elsődleges feladata a tanulási idő hatékony kitöltése, segítségnyújtás az egyes tantárgyak tanulási technikájának elsajátításához, a szabadidő kulturált és hasznos eltöltéséhez.

Védetté tesszük a tanulási időt.

A napköziben a legfőbb feladat a tanulás, amely nem csupán ismeretsajátítás. Tágabb értelemben, magába foglalja az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. A napközi pedagógiai munkája az első osztályban a családi és az óvodai nevelés eredményeire épül.

A kezdő szakaszban a nevelés átvezeti a gyermeket az iskolába lépést megelőző időszak játékos megvalósuló tanulási tevékenységeiből az iskolai tanulás célirányos, egyre tudatosabbá és önállóbbá váló formáiba.

Sokoldalú tanulási tevékenységekkel alapozza azt a továbbépíthető, alapvető képesség – és elemi ismeretrendszer, amelyre a következő iskolaszakasz pedagógiai munkája épülhet.

Biztosítani kell az alpműveltség megszerzéséhez szükséges feltételeket a délutáni tanórai foglalkozásokon, és erre építve kell az egyéni képességeket fejleszteni. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás időbeli és sorrendi tervezésében.

Napközibe és tanulószobába minden halmozottan hátrányos helyzetű tanulót felvesszünk.

Szakkörök döntő része a tehetséggondozást szolgálja.

A szakkörök érdeklődési körönként vegyes életkorú gyerekekből szerveződnek. A szakkörökre, énekkarra a tanulók jelentkezése önkéntes, iskolai finanszírozással működnek. A szakköri igényeket az osztályfőnökök, szaktanárok, felméri, indításukról az iskola lehetőségeit figyelembe véve, az igazgató dönt.

Felzárkóztatás, korrepetálás lehetőségét – a sikeres oktató-nevelő munka érdekében, minden rászoruló gyermeknek biztosítjuk. A szolgáltatás ingyenes.

Az iskola a szabadon választható foglalkozások időkeretének elosztását tanévenként határozza meg a tanulók igényét figyelembe véve.

Egyéni foglalkozások:

- Fejlesztő pedagógiai ellátás (fejlesztő pedagógusok)
- Előző év tanulmányi eredményeit figyelembe véve, vagy tanulási, beilleszkedési gondok esetén az osztályfőnökkel és a szülővel egyeztetve a rászoruló gyermekek fejlesztő pedagógiai ellátásban vesznek részt.
- Logopédiai foglalkozások (logopédus)
- Korrepetálások (szaktanárok szükség szerint)
- Versenyekre való felkészítések (tehetséggondozás)

Tanórán kívüli foglalkozások:

- Sportköri foglalkozások
- Énekkari foglalkozások igény szerint
- Ügyeleti foglalkozások reggeli és esti órákban,
- Napközis foglalkozások Alsó tagozat Felső tagozat / napközi és tanulószoba

Érdeklődés szerint szakköröket és felvételi előkészítőket indítunk.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szolgáló módszerek

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérési adatait tartalmazó informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszert, a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet (a továbbiakban: NETFIT) a tanulók egészségi állapotának nyomon követése céljából a Magyar Diáksport Szövetség működteti.

(2) A NETFIT – mérési azonosító alkalmazásával – a tanuló következő személyes adatait tartalmazza:

- a) mérési azonosító,
- b) születési év és hónap,
- c) nem,
- d) decimális életkor,
- e) sajátos nevelési igényre vonatkozó adat,
- f) évfolyam,
- g) az iskola feladatellátási helye,
- h) a fizikai fittségi mérés eredményei.

(3) A nyilvántartás adatai az első adatfelvételtől számított tíz évig kezelhetők.

(4) A fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – mérésben érintett tanulónként, mérési azonosító alkalmazásával – rögzíti és feltölti a NETFIT-be. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeit a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával megismerheti.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési, egészségfejlesztési program

Mi az egészség?

- ✦ Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- ✦ Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
  - ✦ Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
  - ✦ Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkulturáltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önségítés feladatait, módszereit.

Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

Az egészségnevelés alapelvei:

a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni

- ✦ tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- ✦ kiterjed minden tanulóra
- ✦ résztvevője az iskola minden dolgozója
- ✦ helyes cselekedésre serkentő
- ✦ segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- ✦ személyiség megerősítése
- ✦ csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoport)

Egészségnevelés, fejlesztés területei:

A./ Testi nevelés:

- ✦ személyi higiéné
- ✦ környezethigiéné
- ✦ környezetvédelem
- ✦ testnevelés- és sport – több mozgás
- ✦ egészséges táplálkozás
- ✦ balesetek megelőzése
- ✦ elsősegélynyújtás
- ✦ időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- ✦ megelőzésre nevelés
- ✦ biztonság igénye
- ✦ szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség,)
- ✦ életkorral járó biológiai sajátosságok

B./ Pszichohigiénés nevelés:

a./ Egészséges életvezetés

- ✦ napi és heti életritmus
- ✦ alvás, tanulás, munka, játék
- ✦ ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- ✦ fogyasztói szokások
- ✦ pozitív értékrend kialakítása
- ✦ a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b./ Stresszelhárítás

- ✦ apróbb sikertelenség elviselése
- ✦ konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- ✦ önismeret, én tudat
- ✦ dönteni tudás

c./ Deviancia megelőzése

- ✦ szenvedélybetegségek megelőzése
- ✦ dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- ✦ társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d./ Érzelmi nevelés

- ✦ az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- ✦ érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- ✦ empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C./ *Szociális higiénés nevelés:*

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- ✦ barátságok kialakítása
- ✦ kommunikáció fejlesztése
- ✦ kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- ✦ etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- ✦ szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- ✦ társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- ✦ társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

Egészséges életmódra nevelés

Fő cél: A testi egészség biztosítása

Feladatok az épség, egészség megőrzése terén:

- szűrővizsgálatok, ismeretterjesztő előadások szervezése szakemberek bevonásával
- helyes testtartásra nevelés a deformitások elkerülése érdekében
- egészséges iskolai környezet kialakítása ergonómiai szempontok figyelembe vételével
- balesetvédelmi-, elsősegély-nyújtási ismeretek oktatása
- az órarendben az egyenletes terhelés szempontjainak érvényesítése

Feladatok a kondicionális (erőnléti) és koordinációs (ügyességi) képességek fejlesztése terén:

- mindennapos testedzés biztosítása
- változatos sportolási lehetőségek biztosítása
- úszásoktatás megszervezése
- sportolás tárgyi feltételeinek javítása
- mozgásfejlesztő foglalkozások, a játék tudatos alkalmazása, minél több játék megtanítása
- kirándulások, túrák szervezése
- tánc- és mozgáskultúra fejlesztése
- kézügyesség fejlesztését szolgáló manuális feladatok arányának növelése az oktatásban
- A tanulók állóképességének tanévenkénti kétszeri mérése, értékelése, a szükséges fejlesztések biztosítása.

Feladatok az egészséges életvitel terén:

- hatékony felvilágosító munka a következő témákban:
  - egészséges táplálkozás
  - pihenés jelentősége, aktív és passzív pihenés fogalma
  - helyes heti- és napirend összeállításának szabályai
  - káros szenvedélyek, betegségek megismertetése
  - szabadidő helyes, változatos megszervezésének módja
  - levegőzés, mozgás, sportolás, fizikai tevékenység jelentősége

- pozitív szokások kialakítása

Az egészségnevelés színterei

A./ Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Az IKT eszközhasználattal új tanítási és új tanulási módszerek megismerése révén, a digitális tananyagok alkalmazása, a hagyományos (frontális tanítási) módszertantól eltérő, illetve kiegészítő, alternatív tanítási módszertan fejlesztése és alkalmazása valósul meg.

Hon és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét.

Idegen nyelv

A tanulók

- mélyítsék el ismereteiket az egészséges neveléshez kapcsolódó szövegek feldolgozásával,
- ismerjék meg más nemzetek életmódját, hagyományait.

Matematika

A tanulók

- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek reális becslésekre,
- alakuljon ki bennük a rendszerben való gondolkodás.

Természetismeret

A tanulók

- igényeljék az esztétikus és egészséges környezetet, értékeljék szépségeit,
- ismerjék a megtanult természetű növények, tenyésztett állatok termékeinek tápanyagtartalmát, és ezek ismeretében törekedjenek a megfelelő étrend kialakítására.

Fizika

A tanulók

- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosító következményeit,
- tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat.

Kémia

A tanulók

- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- legyenek tisztában a háztartási vegyszerek használatának és kezelésének szabályaival,
- ismerjék a veszélyes anyagok figyelemfelkeltő jelöléseit.

Földrajz

A tanulók

- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket, életmódjukat.

Ének-zene

A tanulók

- sajátítsák el a helyes légzéstechnikát,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- alsóban tanuljanak népi játékokat, táncot.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- legyenek képesek alkotásokat létrehozni az egészségneveléssel kapcsolatban.

Technika és életvitel

A tanulók

- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit,
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismereteket, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismérveit.

A tanulóknak

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény,
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

Informatika

A tanulók

- legyenek képesek az interneten, illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre.

Testnevelési óra

Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.

A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)

Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

Az iskolaorvos vizsgálata alapján gyógytestnevelésre ill. könnyített testnevelésre javasolt tanulókkal külön gyógytestnevelő pedagógus foglalkozik.

Közösségi nevelés óra

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások stb.

Az közösségi nevelés órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

A káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás nagy hangsúlyt fektetünk. Ezeket a közösségi nevelés órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember, rendőr felkérésével tartjuk meg.

B./ Egészségnevelés tanórán kívül:

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Orvosi vizsgálatok

Védőnői ügyelet

Egészségügyi szűrővizsgálatok

Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. Helyi kezdeményezések

Egészségnap

Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Projekt jelleggel egy-egy egészségnevelési terület (egészséges táplálkozás, személyes higiénia, stb.) köré szervezünk programot ezen a napon.

„Fut a Hevesi” program

Évente egy alkalommal, lehetőség szerint összel minden tanulót megmozgató futást szervezünk.

„Mozog a Hevesi”-játékos sportdélután

Az első osztályos tanulóknak és szüleiknek szeptember végén vagy október elején szervezünk egy játékos sportdélutánt, ahol szülő és gyermek együtt versenyezhet az első évfolyam többi tanulójával. Finanszírozása (jutalmak) a Szülői Munkaközösség által valósul meg.

Sportnap

Minden tanév utolsó napja a sport jegyében zajlik. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy ezeken a rendezvényeken iskolánk minél több tanulója részt vegyen.

Kerékpártúra, kerékpáros ügyességi verseny további lehetőségeket biztosít a mozgásra.

Tanulmányi kirándulás, osztálykirándulás

Igyekszünk minél több szabadtéri programot, túrát tervezni az iskolán kívüli programok során.

Tanulmányi kirándulások finanszírozása pályázati forrásból valósul meg.

A központi költségvetésből vagy európai uniós forrásból megszervezett külföldi tanulmányút finanszírozásának biztosítása és a felhasználás ellenőrzése céljából a Tempus Közalapítvány informatikai alapú nyilvántartást vezet (a továbbiakban: tanulmányutak nyilvántartása).

A tanulmányutak nyilvántartása az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a tanuló nevét,
- b) a tanuló oktatási azonosító számát,
- c) a tanuló nevelési-oktatási intézményének nevét, OM azonosítóját,
- d) azt, hogy a tanuló hányadik évfolyamon, mely országban vett részt külföldi tanulmányúton,
- e) kiskorú tanuló esetén a külföldi tanulmányúthoz történő szülői hozzájárulási nyilatkozatot,
- f) a tanuló nyelvi szintjét igazoló iskolai ajánlást,
- g) a választott külföldi fogadó intézmény, gazdálkodó szervezet nevét,
- h) az utasbiztosítás szerződésszámát,
- i) a támogatói szerződés számát,
- j) egyéni pályázat esetén a tanuló bankszámlaszámát.

A meghatározott adatokat a központi költségvetésből vagy európai uniós forrásból megszervezett külföldi tanulmányút finanszírozásának biztosítása és a felhasználás ellenőrzése céljából a Tempus Közalapítvány a KIR részére továbbítja.

A külföldi tanulmányútra irányuló egyéni pályázat esetén a nevelési-oktatási intézmény szolgáltatja a Tempus Közalapítvány számára.

Szakkörök

Iskolánk a diákok által legkedveltebb sportágakban szervez sportkörü foglalkozásokat a délutáni órákban. Az alsó tagozatosok számára játékos sportdélután formájában biztosítunk délutáni sportfoglalkozást.

Drog prevenció

Nyolcadik osztályos diákjaink a szülők igényeinek figyelembevételével drog prevenciós előadáson vesznek részt.

DADA (drog-alkohol-dohányzás-AIDS szavak kezdőbetűiből) program:

A készség-, képességfejlesztő, helyes önértékelésre nevelő, önbecsülést építő program célja, hogy a gyermekek felismerjék a veszélyhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásolásokat. Ki tudják számítani döntéseik, cselekedeteik következményét.

A rendőrség általános iskolai bűnmegelőzési programja arra hivatott, hogy a bűnelkövetéssel szemben egy jobb életet kínáljon a diákoknak. A DADA program a 3. és 4. osztályokban a rendőrség munkatársának közreműködésével zajlik.

Pályaorientációs nap:

Pályaválasztással kapcsolatos ismeretek bővítésére kialakított pályaorientációs napunkon a tanulók piacképes szakmákkal ismerkedhetnek, átfogó képet kaphatnak képességbeli erősségükről és érdeklődési irányjaikról. Ennek időpontja az iskola tanévre vonatkozó munkatervében kerül megjelölésre.

A mindennapos testedzés

célja:

- A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel.
- A szociális kompetenciák, csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együtt mozgás fejlesztése.
- A fizikai képességek hanyatlásának megakadályozása, mely a szellemi teljesítmény romlását is előidézhetheti.

formái:

- testnevelés órák – óraterv szerint,
- tömegsportkörök (alsósoknak játékos sportdélután),

- szakkörök,
- napközis szabadidős- és sportfoglalkozások,
- óraközi szünetekben,
- úszásoktatás,
- gyógytestnevelés,
- versenyekre való felkészítés,
- versenyeken való részvétel,
- háziversenyek.

Boldog Iskola program:

A Boldogságórák, amelyen a diákok csoportosan és egyénileg ismerik meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan gyakorlatok elvégzésére inspirálják őket, amelyek – a boldogságkutatók tapasztalatai alapján – hozzájárulnak a gyerekek boldogságszintjének növekedéséhez, a Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek. Bizonyított az is, hogy a Boldogságórák hozzájárulnak a gyermekek pozitív lelki fejlődéséhez és belső jóllétéhez.

Táborok:

Erzsébet tábor:

Magyarország legnagyobb táboroztatási programja a Balatonnál, ahol sport, életmód, kultúra, művészet, tudomány, ismeretterjesztő, valamint hagyományőrző foglalkozásokon vesznek rész gyermekeink. Finanszírozása: pályázati forrásból valósul meg.

Balatonmáriai ifjúsági tábor:

A Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott ifjúsági táborban minden nyáron egy turnusban, iskolánk pedagógusainak kíséretében nyaralhatnak tanulóink. Ennek finanszírozása az önkormányzat és a szülők anyagi hozzájárulásával valósul meg.

c./ Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon.

A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti. Igyekszünk a konyhát üzemeltető vállalkozás figyelmét felhívni ennek fontosságára.

- Az iskola tágas, világos, megfelelően felszerelt ebédlővel és főzőkonyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására.

- Intézményünkben megoldott a diétás ételt igénylő tanulók ellátása.

Az iskola környezeti nevelési programja

Az ember környezetéhez hozzátartozik a természetes, az épített és a társadalmi környezet is. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, amely során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek összefüggéseit, helyét és szerepét ebben a környezeti rendszerben. Iskolánk ezért egyaránt fontosnak tartja az örökölt természeti környezet megismertetését, a megóvására nevelést és az ember által alkotott környezet és hagyományok megőrzését.

Alapelvek, célok:

- A környezeti nevelés nem képzelhető el személyes élmények, tapasztalatok gyűjtése, a valóságos
- környezet megismerése nélkül, ezért munkánk legfontosabb alapelve az élményközpontúság.
- A környezeti nevelésnek rendszerszemléletűnek kell lennie, hiszen környezetünkben minden
- mindennel összefügg, ez lehetőség és szükség is több tudományterület összekapcsolására.
- A környezeti problémák megoldása társadalmi összefogást igényel, ezért a környezeti nevelésnek
- fontos szerep jut az együttműködésre, az egymás iránti odafigyelésre és szeretetre nevelésben.
- A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, amely nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más területein is végig kíséri bennünket.

Kiemelt céljaink:

- Természettel, természet- és környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természet szeretetére nevelés.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása.
- Kialakítani tanulóinkban a helyi értékeink megóvásának és másokkal való megismertetésének igényét.
- A környezet megóvásával és gondozásával kapcsolatos tevékenységekben való aktív részvételre nevelés.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések és a környezetre káros folyamatok ok-okozati kapcsolatainak megértését.
- Tevékenységeinkhez közvetlenül kapcsolódó célok:
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevételes magatartásra nevelés.
- A gyerekek természettel való közvetlen élményhez juttatása.

- Szelektív hulladékgyűjtésre szoktatás.
- Városunk helytörténeti, építészeti és természeti értékeinek megismertetése.
- Hagyományok, népszokások megismertetése.
- Törekvés arra, hogy iskolai rendezvényeink a lehető legkisebb mértékben terheljék a környezetet.
- A gyerekekkel közösen végzendő el iskolánk környezetének alakítása, az udvarok parkosítása.

Személyi feltételek

Az iskola környezeti nevelési tevékenységében a teljes tantestület részt vesz a technikai dolgozókkal is együttműködve. Az öko munkacsoport koordinálja a Fenntarthatósági témahét, az Egészségnap és egyéb környezetvédelmi és fenntarthatósági programok lebonyolítását.

Pedagógusok:

- Tantárgyaikba beépítve tanítják a környezetvédelmi tartalmakat.
- Részt vesznek a környezetvédelmi programokon, segítenek azok szervezésében.
- Környezettudatos viselkedésükkel példát mutatnak tanulóinknak.

Technikai dolgozók:

- Tevékenységeik közé tartoznak az iskola környezettudatos működtetéséhez és a környezeti nevelési programhoz kapcsolódó feladatok is.

Iskolavezetés:

- Lehetőséget teremt a testület számára környezeti nevelési témájú továbbképzéseken való közös részvételre.
- Segíti a Fenntarthatósági témahét és az Egészségnap megszervezését és lebonyolítását.
- Támogatja és segíti az ÖKO csoport munkáját.
- Támogatja a DÖK tisztasági versenyét és a szelektív hulladékgyűjtést.
- Összehangolja a pedagógusok és a technikai dolgozók munkáját.
- Gondoskodik a technikai dolgozók rendszeres munkaköri tevékenységei közé tartozó, iskolánk környezeti nevelési tevékenységéhez kapcsolódó feladatok ellátásáról és ellenőrzéséről.

Továbbképzések

A környezeti nevelés komplex gondolkodást igénylő feladat, csak összehangolt munkával lehet hatékonyá tenni ezért a téma iránt elkötelezett, egységes tantestületre van szükség. A környezeti nevelés emellett újszerű gondolkodást, szemléletváltást is igényel. Fontos, hogy a kollégák nyitottak legyenek olyan új oktatási formákra, amelyek a személyes tapasztalatok szerzésével segítik a pozitív környezeti attitűdök erősítését. Az iskola pedagógusainak rendelkezniük kell a színvonalas környezeti neveléshez szükséges ismeretekkel és módszertani kompetenciákkal. Iskolánk testületének nagy hangsúlyt kell helyeznie az ilyen témájú képzéseken való részvételre.

Társadalmi kapcsolatok

Iskolánk a környezeti nevelési céljait külső és belső társadalmi kapcsolatainak aktív bevonásával valósítja meg. Ezeknek a kapcsolatoknak a szélesítése, fejlesztése folyamatos feladatunk. Belső kapcsolatok: iskola – szülő - tanuló viszony a környezeti nevelés terén.

A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, ezért az iskolai környezeti nevelés legfontosabb célcsoportjai a tanulók mellett a szülők, a családok, a helyi közösség tagjai. Az iskolai környezeti nevelés fogékonyabbá teszi a szülőket, illetve a helyi lakosságot a helyes környezet- és természetvédő magatartás iránt.

Fontos, hogy a szülőket rendszeresen tájékoztassuk környezeti nevelői munkánkról, valamint az ezzel kapcsolatos feladataikról, és törekedjünk a szülők környezeti akciókba való bevonására. (kukaggyűjtés, Pet palack gyűjtése, veszélyes hulladék gyűjtése, papírgyűjtés)

Módszerek és tanulásszervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Projektek
- Osztálykirándulások
- Nyári táborok
- Mindennapi tevékenységek (növénygondozás, szelektív hulladékgyűjtés, madáretetés)
- Múzeumlátogatások
- Szakköri foglalkozások
- Tanulmányi versenyeken való részvétel
- Megjelenítés, művészeti kifejezés

A környezeti nevelés színterei

Hagyományos és nem hagyományos tanórai keretek:

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok jelentős részét mégis ebben a keretben valósítjuk meg. Tanórákon történik az ismeretek megalapozása, a szemlélet formálása, ennek során lehetőség van a helyes természethez fűződő viszony kialakítására. Ez minden szaktanár feladata.

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni, ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Diákjainkban egységes képet kell kialakítanunk az őket körülvevő világról.

A tantárgyi keretek közt zajló tevékenységek minden tanuló számára kötelezőek. Tanórákon az első négy évfolyamban A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos tárgyak teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon történik. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás formálása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások kialakítása a fő cél. Ezekből fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Ha szinte minden tantárgyat egyetlen pedagógus tanít, akkor ez lehetőséget teremt arra, hogy egy-egy környezeti nevelési témát több tantárgy oldaláról lehessen körül járni. Alsó tagozatban nyílik leginkább lehetőség arra, hogy a szokásos napi tevékenységen belül helyet találjanak a környezeti nevelésnek.

A környezetismeret tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a középpontja azáltal, hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése.

Személyes tapasztalatokra, élménygyűjtésre épül. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi, matematikai, esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

A magyar nyelv és irodalom órákon környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység lehet pl. a mindennapi életből, természeti környezetből vett témán alapuló szépirodalmi művek versek prózai alkotások ismeretterjesztő szövegek tanulmányozása elemzése. Néhány példa az alkalmazható módszerekből:

- kapcsolat keresése az olvasott szöveg és a tanuló saját élményei, tapasztalatai között;
- szereplők cselekedeteinek értékelése;
- érzelmek és tulajdonságok megfigyelése kérdések és válaszok megfogalmazása;
- emberi kapcsolatok felismerése több szempont figyelembevételével.

Matematika: Szöveges feladatokban valódi adatok felhasználása a tanítás során, például egyes vadon élő fajok egyedszámának vagy az emberi népesség számának alakulása.

A testnevelés eszköze lehet pl. a mozgás örömeinek átélése, a szabad levegőn tartózkodás fontossága. Az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása.

Lehetséges témák, tevékenységek:

- a természeti környezet sajátosságai,
- helyes viselkedés a természetben,
- tájékozódás terepen.

Rajz és vizuális kultúra: A művészeti tárgyak alkalmasak a téma érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

Módszer lehet pl.:

- hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához,
- virágok, csigaházak, termések gyűjtése, lenyomatok készítése

A *technika-életvitel tantárgy* nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, követendő helyes példákat keressenek és mutassanak be.

Lehetséges témák:

- Ismerkedés az anyagokkal, érzékszervi tapasztalások,
- A közlekedés környezetszennyezése: lég és zaj.
- Ember és környezete.
- Természeti és ember alkotta környezet.
- Kézműves technikák: természetes alapanyagok felhasználásával.
- Környezetbarát fogyasztói szokások, hulladékkezelés, takarékoság.

Tanórákon ötödiktől a nyolcadik évfolyamig:

A környezeti nevelés alappillérei a természettudományi tantárgyak: biológia, földrajz, fizika, kémia. E tantárgyak tanulása során szerzi a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

Matematikából jelentős szemléletformáló hatása lehet valós vagy saját gyűjtött adatsorok felhasználásának számítási feladatokban. Keressék meg más adatok hozzáférési forrásait, és az adatokat használják fel különböző típusú feladatok (algebrai műveletek, grafikonok készítése stb.) megfogalmazásánál.

A *társadalomtudományi tantárgyak* feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítsék meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez.

A humán tárgyak feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világgépet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

A technika és életvitel tantárgy lehetőséget ad környezetbarát tevékenységek megismerésére, elsajátítására és a gyakorlatban történő alkalmazására.

Az anyanyelv és az idegen nyelvek oktatása során a környezeti nevelés lehetősége lehet például: környezeti problémákkal, azok sikeres megoldásával foglalkozó újságcikkek elemzése, fordítása, szituációs játékok játszása, a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása, illetve ilyen témájú gyakorlati példák alkalmazása.

A művészeti tárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára (egy módszer lehet pl. hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához).

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Osztálykiránduláson

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere az osztálykirándulás. A helyi tanterv megvalósulását szolgálja. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására támaszkodik. A kirándulásokon élményközpontú oktatás valósul meg.

A tanulásérzékelés és megismerés útján történik, a cselekvő–felfedező magatartás dominál.

Ez ösztönzi az érdeklődés kialakulását. Az ismeretszerzés mellett az együttesen megélt élmények, a csoportos tevékenységek pozitívan hatnak a közösség fejlődésére; az önkiszolgálás, az önálló szabadidő eltöltés személyiségformáló hatásúak. Az osztálykirándulások finanszírozása szülői finanszírozásból (osztálypénz) történik.

A tanulók utaztatásával kapcsolatos eljárásrend a kirándulások, kulturális programok, táborok, versenyek esetében:

Feladat	Felelős	Határidő
Intézményvezető tájékoztatása a programtervről, a kirándulás jellegéről. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell: <ul style="list-style-type: none"> • a programtervet, • az utazási tervet, • a program jellegét, • a résztvevő diákok és kísérő tanárok nevét. 	szervező pedagógus	a program időpontja előtt egy hónappal
Szülői tájékoztató megtartása a programról és a program költségeiről.	szervező pedagógus	a szervezés megkezdése előtt
Szülői nyilatkozatok (1. számú melléklet) kiosztása és bekérése. A nyilatkozatoknak tartalmaznia kell: <ul style="list-style-type: none"> • a szülő nevét, elérhetőségét, • a tanuló nevét, osztályát, • a szülő engedélyét a programon való részvételre. 	szervező pedagógus	a program időpontja előtt egy hónappal
Az utazást biztosító szállító cégtől nyilatkozat kérése. A nyilatkozat kiterjed: <ul style="list-style-type: none"> • az autóbusz műszaki állapotára, • személy és tárgyi feltételek meglétére. 	szervező pedagógus	a program időpontja előtt 15 nappal
Az utaslista elkészítése és átadása az intézmény vezetőjének. Az utaslista tartalmazza: <ul style="list-style-type: none"> • az utazáson résztvevő tanulók törvényes • képviselőjének nevét, azonnali elérhetőségét 	szervező pedagógus	a program időpontja előtt 5 nappal
Külföldre történő utazás esetén, ha szükséges szállás biztosítása, arról a szállásfoglalás dokumentumának bemutatása, az utasbiztosítás megkötése	szervező pedagógus	a program időpontja előtt 15 nappal

Tanórán kívüli lehetőségek

Állatok világnapja:

Hagyományosan rendezünk az iskolában kis állatkiállítást

A DÖK kezdeményezésére eleséget gyűjtünk az állatmenhely kis lakóinak.

Tanulmányi kirándulások:

A környezeti nevelés részeként szabadidős kirándulásokat szervezünk különböző helyszínekre, ahol egy adott tájegység természeti értékeinek fontosságára hívjuk fel tanulóink figyelmét.

Tanulmányi kirándulások finanszírozása pályázati forrásokból történik.

Takarítási világnap:

Iskolánk tanulói az intézmény területén belül és kívül rendszeresen gyűjtik a szemetet.

Papírgyűjtés:

Évente két alkalommal, tavasszal és ősszel papírgyűjtést szervezünk.

Pályázatokon való részvétel:

Folyamatosan figyeljük a pályázati lehetőségeket.

Rendszeresen, eredményesen pályázunk a következőkre:

- Az EMMI által kiírt „Határtalanul” kirándulás 7. osztályosoknak
- Nagykanizsa Megyei Jogú város Önkormányzata által kiírt: „Kulturális alap” pályázat

Hagyományőrző foglalkozások:

A tanév során a jeles napokhoz kapcsolódó népi hagyományokat megismerését célzó foglalkozások szervezése. pl: lucázás, húsvéti tojásfestés, Márton napi lámpás felvonulás ..... stb.

A környezettudatos nevelésünk célja, hogy az iskolában megszerezett ismereteket tanulóink a családjuk felé is közvetíthessék.

Témahetek:

A Digitális Témahétről

A Digitális Témahét fő célja a digitális pedagógia módszertanának népszerűsítése az informatika órán túl más tantárgyakra kiterjedve. A részt vevő pedagógusok és diákok változatos és kreatív iskolai projektek keretében fejleszthetik képességeiket technológiával támogatott tanulás során.

Fenntarthatósági Témahét: Fontos, hogy már iskolás korban megismerjék a téma fontosságát és felfigyeljenek személyes érintettségükre, hiszen kis odafigyeléssel ők is sokat tehetnek a Föld védelméért.

Az iskolai környezet alakítása, mint a környezeti nevelés lehetséges színtere

A környezetnek is nevelő hatása van, ezért iskolánk külső-belső megjelenésének is tükröznie kell a környezeti nevelés iránti elkötelezettségünket. A szavakban átadott tudás mellé az iskola dolgozóinak személyes példamutatása is szükséges.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak és technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén.

Minden alsó tagozatos tanuló feladata az iskola udvarán található virágládák beültetése és gondozása. Madáretetők kihelyezése.

Iskolánk udvarán sok fa található, melyek alkalmasak madáretetők elhelyezésére

A téli folyamatos madárgondozás szemléletformáló hatása mellett rendszerességre szoktat, ismeretekhez juttat és élményt nyújt. Ezt a tevékenységet alsósok számára tervezzük.

Az iskola belső környezete:

A mindennapi tevékenységeken keresztül formálható leginkább a környezethez való viszony, alakítható ki a természet iránti szeretet és érdeklődés. Erre lehetőség az osztálytermeket és a folyosókat díszítő növények rendszeres gondozása.

A tantermi dekoráláshoz lehetőleg természetes anyagokat használunk: papír, fa, textil, parafa.

Mellőzzük az egészségkárosító anyagokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc).

A dekoráció legyen tartós, többször is felhasználható.

Az iskolában törekednünk kell a környezetbarát termékek használatára a papír és írószerektől a tisztítószerekig a tanórákon, az irodákban és a takarításban egyaránt.

Hulladékgyűjtés:

Ha a szelektív hulladékgyűjtés és kezelés a mindennapok része, akkor a környezeti nevelés fontos elemeként pozitív cselekvési mintákat rögzít. Ezen a területen elvárható iskolánk dolgozóinak példamutató magatartása. (Tanári szobákban, irodákban a papírhulladék külön gyűjtése.)

A DÖK kezdeményezésére a folyosókon külön műanyaggyűjtő kukák kerültek elhelyezésre.

Taneszközök:

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek.

Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott, eszközöket, és a fejlődéssel lépést tartva új eszközöket kell beszerezni. Szükség lenne a biológiai és kémiai vízvizsgálatokhoz, illetve a levegő- és talajvizsgálatokhoz alkalmas eszköz és vegyszercsomagokra. A kerti szerszámkészletek bővítése szükséges. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szakkönyv- és filmtárat.

A tanórák és a programok számára megfelelő audiovizuális és multimédiás eszközök állnak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök, és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

Eszközeink:

- Tankönyvek, nyomtatott és elektronikus anyagok, természetismereti könyvek, mesekönyvek, játékgyűjtemények, hírlevelek, folyóiratok, természetfilmek, dokumentumfilmek, diasorozatok, plakátok.
- Térképek, tájékozási eszközök (iránytű, tájoló), modellek, tablók.
- Fizikai, kémiai kísérletekhez eszközök, anyagok, biológiai vizsgálatokhoz szükséges eszközök, anyagok.

- Anyagok és eszközök a kézműves foglalkozásokhoz, gyakorlati természetvédelemhez (papír, ragasztó, írószerszámok, faanyag stb.)
- Eszközök és anyagok a technika és életvitel környezeti nevelési célkitűzéseire (pl. megfelelő szerszámok)

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon
- más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények,
- ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A **2003. évi CXXV. törvény** meghatározza az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségről szóló szabályokat. Az oktatásra és képzésre vonatkozó 27-29. § -ok írják elő számunkra a fejlesztés, a változtatás irányait városunk közoktatásában:

Céljaink:

- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjának megteremtése
- Az oktatásban érvényesülő hátrányos megkülönböztetés felszámolása
- Hatékony gyermek- és ifjúságvédelem, szoros együttműködés a rendőrség ifjúságvédelmi osztályával, az intézmények és a közoktatáshoz kapcsolódó intézmények és civil szervezetek között mind a hátránykompenzációban, mind a prevenciós munkában
- A HHH tanulók eredményes oktatása, szociális hátrányaik kompenzálása, esélyegyenlőségük előmozdítása.

Feladat megnevezése	Tervezett intézkedések	A feladatellátás, intézkedések		
		Végrehajtásért felel	ellenőrzés gyakorisága	ellenőrzés t végző
I. Az iskolai háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Oktatásba történő bekapcsolódás				
	Hirdetmények kifüggesztése a beiratkozásról, és a beíratással kapcsolatos tájékoztató Az iskola honlapján is tájékoztatást biztosítunk.		folyamatos	igazgató
	Házirend átadása		beíratáskor	igazgató
	Oktatási Hivatal értesítése beíratás elmaradásáról	igazgató	beíratáskor	-
	Elutasítások áttekintése	nevelő-testület	beíratáskor	-
2. Követelmények teljesítése				
	Felmentéssel kapcsolatos intézkedések áttekintése	nevelő-testület	tanév elején	-
	Pályázat készítés	nevelő-testület	alkalomszerű	igazgató
3. Mulasztások				
	Az igazolatlan mulasztások esetén gyors intézkedések	pedagógus, igazgató	alkalomszerű	igazgató
4. Jogellenes megkülönböztetés				
	A jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése bejelentés esetén	nevelőtestület	alkalomszerű	igazgató
	Jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése a belső szabályozásban és gyakorlatban	igazgató	szabályzatok éves felülvizsgálatok	-
5. Továbbtanulásra való felkészülés				
	Pályaorientációs foglalkozások szervezése	osztályfőnök	félévenként	igazgató
	Továbbtanulásra felkészítő foglalkozásokra igényfelmérés	Osztályfőnök Felső ig.h.	tanév elején	igazgató
	Igény esetén a felkészítés megszervezése	Pedagógusok, felsős ig.h.	tanév elején	igazgató
6. Jutalmazások				
	A pedagógusoktól beérkező észrevételek, javaslatok figyelembe vétele	nevelőtestület	esetenként	igazgató

II. A családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Családi háttér iskolai végzettsége				
	Fogadóórák, szülői értekezlet	osztályfőnök, szaktanár	alkalomszerű	igazgató
	Családlátogatás	osztályfőnök, szaktanár, gyermek- és ifj.véd.fel.	alkalomszerű	igazgató
	Differenciálás	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Korrepetálás, felzárkóztatás	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
2. Csonka család				
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
	Kapcsolattartás a szülővel	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	igazgató
	Differenciált oktatás	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Szakemberekkel való kapcsolattartás (pszichológus, nevelési tanácsadó, családsegítő, szociális segítő. stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	igazgató
3. A család szociális, anyagi helyzete				
	Kapcsolattartás a szülőkkel	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
	Szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról .stb	igazgató osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervezetekkel	igazgató	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	Igazgató, gyermek- és ifj.véd.fel.	folyamatos	-
III. Együttműködés az iskolával				
1. A megfelelő iskolai légkör, az intézményi lehetőségek				
	Egyeztetés az iskola és a fenntartó között	igazgató	alkalomszerű	-
	Szülők tájékoztatása	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás az intézmény és a szülők között	Igazgató, ig.h-k	folyamatos	-

2. A tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok				
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel, szociális segítővel	igazgató	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a helye szerint illetékes jegyzővel	igazgató	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	igazgató	folyamatos	-
	Egészségügyi helyzettel kapcsolatos feladatok (könnyített vagy gyógytest., iskolaorvosi, stb.)	Szaktanár, alsós ig.h.	folyamatos	igazgató
	Tájékoztatás a baleset-megelőzési és védő, óvó intézkedésekkel kapcsolatban	igazgató, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
3. Az iskolának a szülőkkel, a tanulóközösséggel való együttműködése				
	A szülőkkel, tanulóközösséggel kapcsolatos együttműködési szabályozás áttekintése	nevelőtestület	alkalomszerű	-
	Házirend kiadása		beíratáskor	igazgató
	Diákönkormányzat létrehozása	DÖK segítő	tanév elején	igazgató
	Kapcsolattartás a szülői szervezettel	igazgató	folyamatos	-
IV. A szülő jogai és kötelezettségei				
1. Szülői jogok és kötelezettségek				
	A szülők tájékoztatása a kötelezettségeikről és jogaikról	igazgató, osztályfőnök	alkalomszerű	-
	A szülői tájékozottság ellenőrzése (szülői értekezleten részt vett stb.)	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel, szociális segítővel	igazgató	folyamatos	-

V. A pedagógus jogai és kötelezettségei				
1. A pedagógusi jogok és kötelezettségek				
	A tananyag és a módszer a tanulói életkori sajátosságaiknak megfelelő	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Alkalmazza a differenciált oktatást	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Objektíven értékeli a tanulók teljesítményét	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Korrepetálást, felzárkóztató órát tart	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Felkészít a továbbtanulásra, segít a pályaválasztásban	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	igazgató
	Kapcsolattartás a megfelelő szakemberekkel (pszichológus, pedagógiai szakszolgálat szakemberei, szociális segítő stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-

VI. A tanulók jogai és kötelezettségei				
1. A tanulói jogok és kötelezettségek				
	A tanulói jogok biztosítása, érvényesül az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelménye	Igazgató, DÖK segítő	folyamatos	-
	A tanulói kötelezettség teljesítésének megkövetelése	igazgató, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel, szociális segítővel	igazgató	folyamatos	-

VII. A tanulói teljesítmény értékelése				
1. A tanulók értékelésének, minősítésének módja				
	A teljesítmény objektív értékelése	szaktanár	folyamatos	nevelőtestület
	Érdemjegyekről, minősítésről a szülők tájékoztatása	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	igazgató
2. Felzárkóztatás				
	Minél korábbi felismerés a tanuló felzárkóztatásra szorulása esetén	osztályfőnök, szaktanár		
	Szülő tájékoztatása a felzárkóztatás eredményességéről	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-

	Szülő tájékoztatása az eredményes felkészülés lehetőségeiről	osztályfőnök	folyamatos	-
	Tárgyi és személyi feltételek biztosítása	intézmény	folyamatos	igazgató
3. Továbbhaladás				
	Az esélyegyenlőségi és egyenlő bánásmód követelményeinek betartása	Igazgató, felsős ig.h.	folyamatos	igazgató
4. A tanulmányi követelmények nem teljesítése				
	Döntés a javítóvizsga letételének lehetőségéről	nevelőtestület	tanév végén	igazgató
	Javítóvizsga megszervezése	igazgató	tanév végén	-
	Szülők tájékoztatása a javítóvizsgával kapcsolatban	osztályfőnök, szaktanár	tanév végén	-
	A tanulók egyéni foglalkozásokon való részvételének biztosítása	intézmény	alkalmi	igazgató
	Osztályozó vizsga letételére való engedélyezés sok mulasztás esetén	nevelőtestület	tanév végén	-
5. Évfolyamisméltés				
	Szülők tájékoztatása az évfolyamisméltés feltételeiről	igazgató, osztályfőnök	tanév végén	igazgató

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek:

Jutalmazás:

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató, követendő magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, dicséretben részesül.

Dicséret formái:

- szaktanári dicséret
- napközis vezetői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Hevesi emlékplakett jutalomban részesül az a tanuló, aki 8 éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el, és példás magatartású volt.

Büntetés:

Ha a tanuló kötelességét megszegi, a tett súlyától függően vele szemben a következő büntetési formák alkalmazhatóak:

- szaktanári figyelmeztetés
- kedvezmények megvonása
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki rovó
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói megrovás
- nevelőtestületi megrovás
- kizárás az iskolából

A tanulók továbbhaladása

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- egyéni munkarendű tanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg. Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

Iskolaváltás, tanuló átvételének szabályai, különbözeti vizsgák, egyéni segítségnyújtás:

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz.

Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a hivataltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a tankerületi központ határozata alapján értesíti a hivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a hivatalt és a kötelező felvételt biztosító iskola igazgatóját, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény körzetében van.

A tanuló átvételére – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.

Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata.

Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a hivatalt.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

A tanulót intézménybe való átvétel esetében csoportba soroljuk. A csoportba sorolásnál az igazgatóhelyettesek közreműködésével a munkaközösségek véleményének kikérésével az igazgató dönt.

Ha az átvett tanuló tanulmányaiban lemaradás mutatkozik a türelmi időszakban az osztályban tanító pedagógusok közreműködésével felzárkóztató korrepetálások segítik ma tanulót a továbbhaladásban.

Sajátos pedagógiai módszerek, különösen a projektoktatás

A projekt módszer teret biztosít eltérő szintű és irányú képességeknek. Sokoldalú tevékenységeket kínál, amelyek közül ki-ki érdeklődése és képességei szerint választhat, a tevékenységekbe, ki-ki azon a szálon kapcsolódhat be, amely neki az adott fejlettségi állapotában a leginkább megfelelő, motiváló.

A tanulók azonos esélyeit biztosítja a különböző képességek felszínre hozásával. A kognitív képességek mellett a más jellegű képességek (kézműves, szervezési, művészi) is egyenrangú helyet kapnak.

A projekt módszer nyitottá teszi az iskolát, mert tevékenysége túlmutat az iskola falain, az iskola társadalmi környezetét is bevonja a megismerés folyamatába

A kooperatív tanulási forma a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében.

A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik.

A kooperáció *nem* azt jelenti, hogy a tanulók csoportokba rendeződnek, és a saját feladatukkal foglalkoznak. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van.

A tanítási alkalmak (tanítási óra, szakkör, önképzőkör, korrepetálás stb.) során az egyes tanulók számára *differenciált tanulásszervezéssel*, azaz a különböző elsajátítási utaknak és módoknak helyt adó szervezési módokkal biztosítjuk a képességeiknek megfelelő haladást a tananyagban. Egy osztályban, egy tanórán egy időpontban különböző tanulók dolgozhatnak párhuzamosan csoportmunka és egyéni munka, vagy egyéni munka és páros munkakeretében. A tanuló saját fejlődésért lesz felelős, ha a pedagógus terveit a tanulók elképzeléseivel egyeztetve valósítja meg (pl. projekt módszer, reformpedagógiák.) Ilyenkor a differenciált feladatadás, személyre szabott segítség, csoportok és párok együttműködése természetes részei az oktatási folyamatnak.

Az iskola írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendje

Az ellenőrzés, értékelés formái

Az ellenőrzés, értékelés formái:

1. Szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás
2. Írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró
3. Gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény

Az írásbeli beszámoltatás szerepe:

- A tanulók tudásának, önálló feladatmegoldásának mérése
- A hiányosságok felmérése, pótlásuk megszervezése
- Típushibák feltárása, a tapasztaltak felhasználása a tanulási folyamatban

Az írásbeli beszámoltatások eredménye nem lehet a tanuló félévi és év végi minősítésének (osztályzatának) egyedüli meghatározója, lehetőséget kell adni szóbeli feleletre is, és minősítéskor figyelembe kell venni a tanuló egész éves munkáját.

Formái:	Tartalma:	Megíratás módja, rendje, korlátai, súlya:
Év eleji felmérés	Aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése	Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.
Rövid írásbeli számonkérés	Egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi	15-25 perces, bármikor megírátható, súlya a szóbeli felelettel egyenértékű.
Témazáró dolgozat	A tananyag egy nagyobb témakörének alkalmazás képes tudását méri	Terjedelme 45 perc, esetenként 2*45 perc. Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható és összefoglalásnak kell megelőznie. A megíratás időpontját, témaköreit a diákokkal előre tudatni kell. A félévi és év végi osztályzatoknál meghatározó súllyal szerepel, de szóbeli feleletekkel ki lehet egészíteni.
Év végi felmérés	A tanév tananyagának alapkövetelményeit méri	Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Súly a témazáró dolgozattal egyenértékű.

Az, hogy minimálisan hány osztályzatot kell adni félévente a tanulóknak az egyes heti óraszámú tantárgyakból a következők szerint járunk el:

A jegyek száma a tantárgy heti óraszámának függvénye: így heti egy óras tantárgyaknál minimum 3 osztályzat megléte szükséges a félévi értékeléshez.

A többi tantárgy esetében a jegyek száma ennek megfelelően a heti óraszám függvénye.

A témazáró dolgozatok időpontját a nevelők egy héttel előbb közlik a tanulókkal. Egy tanítási napon csak 2 témazáró dolgozatot lehet íratni.

A tanuló joga, hogy dolgozatát két héten belül kiértékelve visszakapja. Kivételt képez, ha a szaktanár betegség vagy egyéb távollét miatt nem tud eleget tenni kötelezettségének.

A szülők a dolgozatokat megtekinthetik a fogadóórákon és a szülői értekezleteken.

Az értékelés alapja: a helyi tanterv követelményrendszere

A témazáró felmérések minősítése az alsó tagozaton:

100%	-	93%	:kiválóan megfelelt
92%	-	80%	:jól megfelelt
79%	-	66%	:megfelelt
65%	-	51%	:megfelelt
50%	-	0%	:felzárkóztatásra szorul

Minimumszint felmérésnél matematikából a következőképpen végezzük az értékelést:

100%	-	95%	: kiválóan megfelelt
94%	-	90%	: jól megfelelt
89%	-	85%	: megfelelt
84%	-	80%	: megfelelt
79%	-	0%	: felzárkóztatásra szorul

A témazáró felmérések osztályozása 2-4. évfolyamon:

100%	-	93%:	jeles (5)
92%	-	80%:	jó (4)
79%	-	66%:	közepes(3)
65%	-	51%:	elégséges(2)
50%	-	0%:	elégtelen(1)

A témazáró felmérések osztályozása 5-8. évfolyamon:

100%	-	91%:	jeles (5)
90%	-	76%:	jó (4)
75%	-	51%:	közepes (3)
50%	-	31%:	elégséges (2)
30%	-	0%:	elégtelen (1)

A központi felméréseknél az ott megadott ponthatárokat alkalmazhatjuk.

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

- jeles (5): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
- jó (4): Ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.
- közepes (3): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.

- **elégséges (2):** Ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- elégtelen (1):** Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

A tanév végi értékelés, jutalmazás:

- **kitűnő a bizonyítvány** - ha a tanulónak minden tantárgyból 5-ös osztályzata van, beleértve a magatartás és szorgalom értékelését is (példás)
- **jeles a bizonyítvány:**
  - 1-6. évfolyamon:- ha a tanulónak az 5-ös osztályzatok mellett maximum két 4-es osztályzata van bármely tantárgyból, beleértve a magatartás és szorgalom értékelését is (jó)
  - 7-8. évfolyamon:- ha a tanulónak az 5-ös osztályzatok mellett maximum három 4-es osztályzata van bármely tantárgyból, beleértve a magatartás és szorgalom értékelését is (jó)

A következő táblázat az iskolánkban alkalmazott értékelési módokat, azok súlyozását és a naplóban való megjelenési módját tartalmazza.

sorszám	értékelés módjai	súlyozás	megjelenés színe
1.	Súlyozott témazáró dolgozat	200%	mély piros
2.	Témazáró dolgozat	100%	piros
3.	Szóbeli felelet	100%	fekete
4.	Írásbeli röpdolgozat (Írásbeli felelet)	100%	fekete
5.	Gyógytestnevelés	100%	szürke
6.	Másik intézményből hozott értékelés	100%	fekete
7.	Gyakorlati feladat	100%	fekete
8.	Szódolgozat	50%	kék
9.	Hangos olvasás	50%	kék
10.	Vers memoriter	50%	kék
11.	Órai munka	20%	zöld
12.	Kiselőadás	20%	zöld
13.	Szorgalmi feladat	20%	zöld
14.	Gyűjtőmunka	20%	zöld
15.	Füzetek rendje	20%	zöld
16.	Házi feladat	20%	zöld

Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítését, a gyakorlást, a tananyag megerősítését szolgálja.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,

Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javíttatjuk.

Csak annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit a következő tanórán a pedagógus ellenőrizni tud. Az írásbeli házi feladat a tanult ismeretek jobb elsajátítását, a készségek kialakítását, a tudás elmélyítését szolgálja, így mindig ellenőriznünk kell.

Hétvégre és szünidőre csak annyi írásbeli és szóbeli házi feladat adható fel, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik tanóráról a másikra.

A kötelező olvasmányokat a pedagógus a tanév elején, lehetőleg az első tanórán, de legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni és leírni, a sorrend és a várható időpont körülbelüli megjelölésével.

Az alsós osztályokban „az önálló munka” veszi át a házi feladat szerepét, amelyet a tanítók felügyeletével és segítségével az iskolában oldanak meg a tanulók. Differenciált formában, szükség esetén otthoni gyakorlásra feladatokat biztosítunk.

A felsős tanulószobai, illetve napközis foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozásvezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást.

Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék.

Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

Hétvége előtt, péntekről hétfőre, kevesebb házi feladatot adjunk, legyen idő a pihenésre és kikapcsolódásra.

Az egyéni munkarend szerint tanuló az igazgató előzetes engedélyével vehet részt a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon. Az egyéni munkarend szerint tanuló kérelemre felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra.

Könyvtárpedagógiai program

Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Hevesi Sándor Általános Iskola

Az intézmény címe: 8800 Nagykanizsa, Hevesi u. 2.

A fenntartó neve: Nagykanizsai Tankerületi Központ

A fenntartó címe: 8800 Nagykanizsa, Vécsey u. 6.

A könyvtár működésére vonatkozó jogszabályok:¹

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (46.§ (6) c), 62.§ (12), 63.§ (1) i), 98.§ (7), 3. melléklet)

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről (5.§ (2), (3), 97.§ (1))

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (120.§, 163.§, 164.§, 165.§, 166.§, 167.§, 2. melléklet)

14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelügyeletről

3/1975. (VIII. 17.) KM – PM számú együttes rendelete a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról

110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

A könyvtár küldetésnyilatkozata

A mai korban a gyorsan változó dolgok, az egyre növekvő információáramlás kihívás elé állítja a felnövekvő generációt. Kihívás elé, amelyre a megfelelő képességek, készségek elsajátításával képesek lesznek válaszolni.

A könyvtár, mint az iskola legdemokratikusabb színtere, mindentől függetlenül mindenkinek esélyegyenlőséget biztosít. A személyiség-, a készségek és képességek fejlesztésével hozzájárul, hogy a gyermekek értő olvasóvá, kritikai gondolkodóvá váljanak, akik képesek eligazodni az „információs rengetegben”, képesek a számunkra legmegfelelőbb információk felkutatására, szelektálására és felhasználására. Megalapozza és motiválja bennük az élethosszig tartó tanulást.

A könyvtár küldetésnyilatkozata követi a nemzetközi irányelvet, mely az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozata, hogy az iskolai könyvtár mindenki számára a tanítás és tanulás színhelye.

---

¹ Iskolai könyvtárakat közvetlenül érintő jogszabályok / Összeáll.: Dömsödy Andrea (utolsó módosítás: 2018.10.03.)
http://www.opkm.hu/?lap=konyvtar/szakfel&dok_id=28 (Utolsó letöltés: 2019.08.30.)

HELYZETELEMZÉS

A könyvtár az iskola szerves része, zárt iskolai könyvtárként működik. Az intézmény északi részén, az alsó szinten található. 110 m² alapterületű, 2 egymásba nyíló helyiségből, a kölcsönzőtérből és az olvasóteremből áll, ez utóbbi alkalmas osztálynyi létszámú gyermek befogadására.

Egy pályázatnak köszönhetően sikerült megvásárolni a Szirén integrált könyvtári rendszert, melynek segítségével a könyvtári állomány feldolgozása folyamatban van, a könyvek szabadpolcon vannak elhelyezve.

A könyvtár eszközellátottsága jó, felszereltségéhez tartozik:

- internetes számítógépes eszközpark (melyből 1 gép a könyvtárosi munkaellátását, 2 gép pedig a tanulók igényeit szolgálja)
- audiovizuális eszközök (1 db televízió, 1 db video lejátszó, 1 db DVD lejátszó)
- 1 db szkennel
- 1 db nyomtató
- 1 db fénymásoló
- 1 db interaktív tábla.

A könyvtári munkát segíti iskolán belül a napi kapcsolat a pedagógusokkal, míg iskolán kívül a Halis István Városi Könyvtárral történő együttműködés, és a város iskolai könyvtárosaival fenntartott kapcsolat.

1. A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában

Az iskola pedagógiai programjának legfontosabb feladata, nevelő-oktató munka céljai:

„Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.”²

„Az iskolában folyó nevelő –oktató munka céljai:³

- a gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése álljon a középpontban
- minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben tehetséges
- a mindenki számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttassuk el tanulóinkkal, amelyekre biztonságosan építhetik további

I. tanulmányaikat, és mutassunk utat ahhoz, hogyan bővítsék önállóan ismereteiket, széleskörű tevékenységkínálattal minél több területen képezzük diákjainkat, megadva lehetőségét a későbbi, érett korban történő pályaválasztásnak. „

Az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott pedagógiai feladatok megvalósulásában jelentős szerepe van a könyvtárnak. Kapcsolódási pontként kiemeli a kitűzött nevelési célok elérésénél, a

---

² A Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programja, 2018. - p. 6.

³ A Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programj, 2018. .- p. 9.

tanulás tanításánál, a tehetséges és hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésénél. Tanulási és egyenlőséget biztosító színtérként segíti, hogy az elsajátított technikák olyan eszközzé alakuljanak át, amelyek nemcsak megalapozzák, de motiválják is az egész életen át tartó tanulást, ami a mai információs társadalomban meghatározó.

Mindezekhez a feladatokhoz kapcsolódik a könyvtár küldetésnyilatkozata és könyvtár-pedagógiai programja is, ez utóbbi az intézmény pedagógiai programjának szerves részét képezi.

2. A könyvtár-pedagógia helyzete és szerepe az intézményben

A könyvtár-pedagógia a könyvtárban vagy könyvtári dokumentumok felhasználásával történő ismeretszerzéssel, ismeretközvetítéssel, információkereséssel foglalkozó pedagógiai elmélet és gyakorlat. A könyvtár gyűjteménye, szolgáltatásai és a könyvtár használói közötti közvetítő tevékenység.⁴

A könyvtár-pedagógia céljai:

- a tanulóknál kialakuljon a könyv és az olvasás iránti szeretet
- olyan olvasó váljon belőlük, akik megértik, amit olvasnak
- váljanak aktív könyvtárhasználóvá
- készségek, képességek fejlesztése, amely megalapozza az önálló tanulás elsajátítását
- megfelelő információkezelés (keresés, válogatás, rendszerezés, felhasználás, kommunikálás), mely segíti őket az információs társadalom kihívásaiban
- etikus forráshasználat, szerzői jog fontossága
- élethosszig tartó tanulás megalapozása

Ezek a célok kapcsolódnak az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott feladatokhoz, célkitűzésekhez. Nemcsak a könyvtárostánárnak, hanem minden pedagógusnak szerepe van, azaz nevelőtestülettel együttműködve kell megvalósítani a célokat.

Kapcsolatok

Iskolán belül az az intézmény minden pedagógusával és a tanulókkal is jól működő kapcsolat alakult ki.

Iskolán kívül a város iskolai könyvtáraival alakult ki együttműködés, minden tanévben összejövünk, megvitátjuk a lehetőségeket, és segítséget nyújtunk egymásnak. A Halis István Városi

---

⁴ Dömsödy Andrea: A könyvtár-pedagógia rendszere és fejlesztésének lehetőségei. Budapest, 2002. p.13. https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2010/10/Domsody_Andrea_nyved.pdf (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

Könyvtárral is nyitottunk egymás felé, komoly támogatást nyújtanak az olvasás megszerettetése, olvasóvá nevelés terén.

Felhasznált irodalom

- Dömsödy Andrea: A könyvtár-pedagógia rendszere és fejlesztésének lehetőségei; Budapest, 2002.- 67 p.
(https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2010/10/Domsody_Andrea_nyved.pdf) Utolsó letöltés: 2023.08.30.
- Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programja
- Homor Tivadar: A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában (<http://ofi.hu/tudastar/konyvtar-szerepe-iskola>) Utolsó letöltés: 2023.08.30.
- Az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozata – Fordította: dr. Celler Zsuzsanna
(<https://www.ifla.org/publications/ifla-unesco-school-library-manifesto-1999?og=52>) Utolsó letöltés: 2023.08.30.
- Juhászné Belle Zsuzsanna: Könyvtár-pedagógia a gyakorlatban (Szaktárnet könyvek 23.); Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2015.- 203 p.
(http://tanarkepzes.unideb.hu/szaktarnet/kiadvanyok/konyvtarped_a_gyakorlatban.pdf) Utolsó letöltés: 2023.08.30.
- Tóth Gyula: Az iskolai könyvtár In: Könyvtárosok kézikönyve 3./szerk. Horvát Tibor, Papp István .- Budapest: Osiris, 2003. 155-177. p.

Pedagógiai részei

Nevelés

A Nemzeti alaptanterv szabályozza az iskolai oktatás-nevelés tartalmi egységét, a benne megfogalmazott fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamatok egészét, és így közös értékeket jelenítenek meg.

1.1. Fejlesztési területek – nevelési célok:

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakorlás-cselekedtetés mellett az érzelmi hatásnak is.⁵

---

⁵ Nemzeti alaptanterv (Melléklet a a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez) <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200110.KOR&searchUrl=/gyorskereso%3Fkeyword%3Dnemzeti%2520alaptanterv> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

Több olyan fejlesztési terület is van, amelynek fejlesztésében szerepe van a könyvtár-pedagógiának, a könyvtár-pedagógiai módszereknek. Kiemelten a tanulás tanítása esetében, a könyvtárhasználati órák keretében elsajátított könyvtári és más információforrások használata, egyrészt jó motivációt jelenthet, másrészt az elsajátított tudást a többi pedagógus segítségével a saját tanóráik keretében tovább mélyíthetik. E mellett a több területen megjelenő kritikai gondolkodás, önálló tanulás, kreativitás fejlesztéséhez is hozzájárul.

A könyvtárhasználati órákon túl, a könyvtári munka is hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez. Egyrészt saját példamutatással, másrészt a könyvtárban délutánonként zajló közösségi élet adta helyzetekkel, melyeket megbeszélve kialakul bennük az együttérzés, segítőkészség, tisztelet a másik iránt, megalapozva az önálló gondolkodásukat is, és közösségfejlesztő szerepe is van.

Kulcskompetenciák:

A NAT 9 kulcskompetenciát határoz meg, melyek hozzájárulnak, hogy a tanulók képesek legyen alkalmazkodni a gyorsuló változásokhoz, és ők maguk is cselekvően befolyásolhassák ezeket a változásokat.

A könyvtár-pedagógia a kulcskompetenciák közül leginkább a digitális kompetencia és a hatékony, önálló tanulás kompetenciaterületén megjelenő ismeretek, készségek, képességek kibontakozásához, fejlesztéshez kapcsolódik.

A digitális kompetencia nemcsak a számítógépes alkalmazások elsajátítását foglalja magába, hanem az információs műveltségét is. A könyvtárhasználat is segíti azon készség fejlődését, amely képessé tesz a hiteles és megbízható információ keresésre, feldolgozásra, kiemelt figyelmet fordítva a szerzői jog fontosságára. Támogatja a motiváció felkeltését, fenntartását, az új ismeretek feldolgozását, amellyel kapcsolódik a hatékony, önálló tanulás elsajátításához.

1.2. A kerettantervek bevezetői

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az alsó tagozat, melynek célja az alapvető képességek, alapkészségek fejlesztése és szokások kialakítása, élményszerű tanulással, kreativitást ösztönző feladatokkal.

A tanulóknak lévő kíváncsiságra alapozva a mesékkal, az életkoruknak megfelelő ismeretterjesztő könyvekkel felkelthetjük érdeklődésüket, fejleszthetjük személyiségüket, elindíthatjuk őket az olvasóvá nevelés útján.

A könyvtár használatával is egy közösségbe kerül, ahol el kell sajátítani azokat a könyvtárhasználati szabályokat, magatartási normákat, amelyek lehetővé teszik számára a közösségben való részvételt és együttműködést, fejlődik a társas kultúrája.

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatában a tanulók tudásának, képességeinek, személyiségének fejlődése áll a középpontban.

Fejlesztési területek, nevelési célok között figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, melyek segítségével képes lesz az önálló tanulásra, mellyel pedig megalapozza az élethosszig tartó tanulás folyamatát is.

1.3. A helyi pedagógiai program nevelési céljaihoz való kapcsolódás⁶

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Alapvető célunk, hogy a tanulóink olyan személyiséggé váljanak, aki el tudja fogadni a másik ember személyiségét, társas kapcsolataiban az együttműködésre és toleranciára törekszik, magatartásával a konfliktusok kezelését, feloldását segíti, valamint ismeri és tiszteli a természeti és épített környezet értékeit, más népek értékeit, hagyományait és az egyetemes kultúra eredményeit.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.

Célunk olyan befogadó iskolarendszer és pedagógiai környezet kialakítása, amely az együttnevelés keretei között a legkülönbözőbb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét biztosítja.

Ezen célok eléréséhez jelent kapcsolódási pontot a könyvtár az olvasóvá neveléssel és a könyvtárhasználóvá neveléssel, melyek hozzájárulnak az egész életen át tartó tanulás nevelés kialakításában.

1.4. Fejlesztési program, IFLA-UNESCO közös nyilatkozat

Az iskolai könyvtár mindenki számára a tanítás és tanulás színhelye - Az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozatában ez olvasható:

„Az iskolai könyvtár a feladatok sikeres ellátásához, napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában való eligazodáshoz szükséges alapvető információt és elképzeléseket, gondolatokat biztosít. Az iskolai könyvtár a tanulókat permanens tanulási készségekkel fegyverzi fel és fejleszti képzelőerejüket, lehetővé téve azt, hogy felelős állampolgárokként éljenek.”⁷

„Az iskolai könyvtár missziója

Az iskolai könyvtár a tanulást segítő szolgáltatásokat, könyveket és egyéb forrásokat biztosít, amelyek az iskolai közösség minden tagja számára lehetővé teszik, hogy kritikus gondolkodókká, valamint minden típusú és formájú információhordozó hatékony alkalmazóivá váljanak.”⁸

---

⁶Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programja, 2018.

⁷ Az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozata / Ford. dr. Celler Zsuzsanna <https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/school-library-manifesto-hu.pdf> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

⁸ Az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozata / Ford. dr. Celler Zsuzsanna <https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/school-library-manifesto-hu.pdf> (Utolsó letöltés: 2019.08.30.)

Az iskolai könyvtár szolgáltatásait mindentől függetlenül mindenki számára egyformán biztosítani kell, ezzel esélyegyenlőséget nyújtva a tanulóknak. A megszerzett tudás olyan eszköz legyen a kezükben, amely előrehaladásukat segíti az életben.

Fejlesztési célok:

- kialakuljon bennünk az olvasás és a könyvek iránti pozitív attitűd, annak felismerése, hogy a szabadidő hasznos eltöltésében is szerepe van
- kulturált viselkedési szabályok kialakítása
- könyvtárhasználati szokások kialakítása, megalapozása
- önálló tanulásra nevelés
- információs műveltség elsajátítása

Az információs műveltség elsajátítása

Az információs műveltségnek több definíciója is létezik, Dömsödy Andrea összefoglaló értelmezése így hangzik:

„Az információs műveltség tudásunknak az a része, melynek segítségével eligazodunk az élet minden területéhez kapcsolódó információk közt, és melynek segítségével hasznosítjuk azokat. Konkrétabban: amelynek segítségével felismerjük, felmérjük az információsükségletet, megkeressük és megszerezzük a szükséges információforrásokat, kinyerjük, feldolgozzuk, felhasználjuk és közvetítjük az információkat, továbbá melynek segítségével reflektálunk a folyamatra.”⁹

Az információs műveltség elsajátítása az egész életen át tartó tanulás alapját képezi. A mai információval túltelített világban képesnek kell lennie a számára legmegfelelőbb információ eredményes felkutatására, melyet kritikusan tud értékelni, majd etikusan felhasználni.

Fejlesztési célok, feladatok:

- problémamegoldó képesség fejlesztése
- kritikai gondolkodás fejlesztése
- információkezelési szokások kialakítása
- forráshasználat
- önálló tanulás

Az olvasóvá, könyvtárhasználóvá nevelés

Az olvasóvá, könyvtárhasználóvá nevelés iskolánk mind a 8 évfolyamán jelen van, a tantestület közös feladata. Színtere nemcsak az iskola és a könyvtár, meghatározó szerepe van a családnak és környezetnek is.

---

⁹Dömsödy Andrea: Az információs műveltségről való gyermeki gondolkodás. Budapest, 2012. p.20. http://domsodyandrea.hu/sites/default/files/doktori_disszertacio_domsody_0.pdf (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

Céлом olyan barátságos, befogadó hangulatot teremteni, mely hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók a tanórákra és a délutáni szabadidőben is szívesen jöjjenek a könyvtárba, egy biztos pont lehessen számukra az iskolában eltöltött 8 év alatt. Olyan környezetet kialakítani, ahol a személyes példamutatás mellett egymásra is hatással lehetnek az olvasmányaik által.

Ahol megtapasztalják, hogy az olvasás a szabadidő hasznos eltöltésének egy lehetséges alternatívája, mely a kikapcsolódás mellett fejleszti a képzeletet, a kreativitást, az érzelmi képességeiket, és ezek által fejlődjön ki bennük a belső igény az olvasás iránt.

Cél a könyvekkel kapcsolatban a pozitív viszony kialakítása és fenntartása, amely a tanulásukra is hatással van. Az olvasó neveléssel elősegítjük az önálló tanulásra nevelést.

A könyvtárhasználóvá neveléssel megismerik a könyvtárhasználati szokásokat, elsajátítják a kulturált viselkedés szabályait, mely hozzájárul ahhoz, hogy az iskolai könyvtáron kívül más könyvtárakban is eligazodjanak.

Tanórai célkitűzések

- a) a tanulók kíváncsiságára, érdeklődésére alapozva a motiváció fejlesztése
- b) pozitív attitűd a könyvekkel kapcsolatban
- c) belső igény kialakítás és fenntartása az olvasással kapcsolatban
- d) értő olvasóvá nevelés
- e) kritikai gondolkodás fejlesztése
- f) problémamegoldó képesség fejlesztése
- g) könyvtárhasználati szokások kialakítása
- h) önálló tanulás

Tanórán kívüli foglalkozások

Az alsó évfolyamokon a könyvtár szakkör, míg alsó és felső tagozaton a könyvtári vetélkedő ad lehetőséget a könyvtárhasználati szokások alakítására.

A városi könyvtárral való együttműködésünk célja az olvasásnépszerűsítés, olvasóvá nevelés. A magyar kultúra napjának megünneplése a könyvtárban kultúra és értékközvetítő szereppel bír, csakúgy, mint a tanulók „Szép Magyar Beszéd” versenyre történő felkészüléséhez a megfelelő prózai szöveg felkutatása.

1.5. Sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás

Az iskolai könyvtár mindenki számára esélyegyenlőséget biztosít, így a sajátos nevelési igényű tanulók számára egy biztos pontot jelenthet, ahol a személyes kapcsolat kialakításával, bizalom kiépítésével segíthetjük fejlődésüket.

Oktatás

Helyi tanterv

Az iskola általános tantervű osztályaiban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta. ¹⁰

Könyvtár-pedagógiai tanterv

A könyvtárhasználat oktatása során a tanulók olyan eszköztudást sajátítanak el, melyet a teljes tanulási folyamatban és azon túl is bármely ismeretszerző és feldolgozó tevékenységük során alkalmazni tudnak. ¹¹

A könyvtárhasználati ismeret egy alapozó ismeret együttesből és a szellemi munka technikájából épül fel. Az alapozó ismeret együttesel olyan tartalomtudást sajátítanak el, amelyet a hatékony, önálló ismeretszerzésnél tudnak felhasználni. A szellemi munka technikájával képesek lesznek az információ feldolgozására, rendszerezésére és új közlés létrehozására, mellyel a tanulás tanítását segítjük.

A könyvtárhasználati ismeretek 2 befogadó tárgyba épülnek be:

- informatikába
- magyar nyelv és irodalomba

A befogadó tárgyakon kívül alkalmazás szintjén megjelenik a többi szaktárgyban és a közösségi nevelés órákon.

Értékek, célok, feladatok

A magyar nyelv és irodalom tantárgyban, mint befogadó tárgyban mind a 8 évfolyamon jelen van a könyvtárhasználati ismeret, míg az informatika tantárgyban felső tagozaton jelenik meg.

Az ismeretek lineáris egymásra épülése és a spirális szerkezet biztosítja, hogy a tanulás mindig az adott korosztálynak megfelelő tevékenységek közben, a hozzá illő eszközökkel és módokon történjen.

¹²

Célok, feladatok:

- a) A tanulóknak alakuljon ki pozitív attitűd az olvasással, könyvekkel, könyvtárral kapcsolatban.
- b) Váljon belső igénnyé az olvasás számukra.
- c) Fedezzék fel, hogy a könyvtárnak a szabadidő hasznos eltöltésében is szerepe van.
- d) Annak tudatosítása, hogy az információs műveltség elsajátításával képesek lesznek válaszolni a mai kor kihívásaira.

---

¹⁰Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programja, 2018.

¹¹ Dán Krisztina, Haralyi Ervinné: Könyvtárhasználati ismeretek a kerettantervben. p.1. www.nefmi.gov.hu > letolt > kozokt > konyvtar (Utolsó megnyitás: 2023.08.30.)

¹²Dán Krisztina, Haralyi Ervinné: Könyvtárhasználati ismeretek a kerettantervben. p.4. www.nefmi.gov.hu > letolt > kozokt > konyvtar (Utolsó megnyitás: 2023.08.30.)

- e) A tanulókat fel kell készíteni az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására.
- f) Önálló ismeretszerzés, tanulás megalapozása.
- g) Kritikus, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

A könyvtárhasználati tudás a kiemelt fejlesztési területek mindegyikében elengedhetetlen, mivel minden téma megismerése hatékony és kritikai szemléletet igényel. Ezen belül is kiemelkedik a nemzeti műveltség, értékek és az egyetemes kultúra megismertetése, hiszen ezek alapvető eszközei az információforrások. A demokráciára nevelés és az állampolgári kompetencia fejlesztésének fontos része az információhoz való jog tudatosítása és a megszerzéséhez, megértéséhez, a társadalom érdekében való aktív felhasználásához szükséges tudás fejlesztése. Az információ feldolgozása sok erkölcsi kérdés megvitatását teszi szükségessé, melyekkel a tanulók társas kapcsolati kultúrája fejleszthető.¹³

Fejlesztési követelmények:

1-4. évfolyam

1. Ismerje meg a könyvtár használatának módját, sajátítsa el a könyvtárban való viselkedés szabályait.
2. Tudja azonosítani a könyvtár tereit, állományrészeit.
3. Legyen tisztában a főbb dokumentumfajták jellemzőivel, életkorának megfelelően tudjon információt keresni bennük.
4. Legyen képes használni az életkorának megfelelő segédkönyveket.
5. A feladataihoz felhasznált dokumentumok főbb adatait tudja megnevezni.
6. Ismerje meg a városi könyvtár gyermekrészlegét.

5-8. évfolyam

- Igazodjon el a könyvtár tereiben, állományrészeiben, tudja igénybe venni a szolgáltatásait. Alkalmazza a könyvtárhasználat és a könyvtári viselkedés szabályait.
- Ismerje a különféle dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságait, és ezt felhasználva tudja önállóan használni ezeket.
- Ismerje a kézikönyvtár szerepét a tájékozódásban, tudjon a feladatai megoldásához önállóan segédkönyvet kiválasztani és használni.
- Legyen képes forrásokat választani, a megfelelő információkhoz hozzájutni, és etikusan kezelni. Szabályosan idézni és forrásokra hivatkozni.
- Váljon rendszeres könyvtárhasználóvá, mind az iskolai mind a városi könyvtárban.

---

¹³Informatika kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

Tanórai tevékenységek

Alsó tagozat – 1-2. évfolyam

Célok, feladatok:

1. Elsődleges feladat az olvasási kedv felkeltése, megerősítése, alakuljon ki pozitív viszony az olvasással és a könyvekkel kapcsolatban.
2. Az önálló ismeretszerzés alapjainak elsajátítása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).
3. Ismerjék meg a könyvtárhasználat alapvető szabályai.
4. Ismerkedjenek meg a különböző információhordozókkal: könyvek, folyóiratok.
5. Tudjanak tájékozódni a korosztályuknak megfelelő gyermeklexikonokban betűrend segítségével.
6. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék).

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam – óraszám: 2

Belépő tevékenységek:

Látogatás az iskolai könyvtárban.

A könyvtárban elvárt viselkedési szabályok tanulása.

Válogatás a korosztálynak készült könyvekből.

Olvasási szokások alakítása a könyvtárban.

Témák:

Ismerkedés a könyvtárral, beiratkozás.

Az iskolai könyvtár terei, szolgáltatásai, a kölcsönzés módja.

A könyvtárhasználat alapvető szabályainak megismerése.

A gyermekkönyvek helye a könyvtárban, csoportosításuk.

Kimeneti követelmények:

Tudjon önállóan kölcsönözni.

Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait.

A könyvtár tereinek felismerése.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli, egyéni, motiváló jellegű értékelés, mely hozzájárul a könyvtár megismeréséhez és megszerettetéséhez.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

2. évfolyam – óraszám: 5

Belépő tevékenységek:

Könyvek jellemző adatainak megismerése.

Eligazodás a könyvekben tartalomjegyzék alapján.

Tájékozódás a gyermeklexikon betűrendjében.

Gyermekkönyvek válogatása megadott témához, egyéni érdeklődés szerint.

Információhordozók: könyvek, gyermekújságok

Témák:

A könyvtárhasználat rendje, a könyvtárhasználat szabályai.

A könyv tartalmi és formai elemei, főbb adatai.

Gyermeklexikon szerkezete és használata, a szócikk megismerése.

Ismerkedés gyermekújságokkal, jellemzőik.

Kapcsolódási pontok:

matematika, környezetismeret: önálló tanulás

Kimeneti követelmények:

A könyvtár használata közben alkalmazza a helyes viselkedési szabályokat.

A könyv főbb adatainak, szerzőjének és címének a megállapítása.

Segítséggel keresni tud a gyermeklexikon betűrendjében.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli, egyéni, motiváló jellegű értékelés, mely hozzájárul a könyvtár megismeréséhez és megszerettetéséhez.

3-4. évfolyam

Fejlődik az olvasási technikájuk, melynek segítségével képesek lesznek a szövegek önálló megértésére, megalapozva az önálló tanulás képességének kialakítását, ismeretszerző képességek fejlesztését.

Fontos a különféle források és azok használatának, az információszerzés lehetőségeinek megismerése, a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

Célok, feladatok:

- A könyvek és olvasás iránt kialakult pozitív attitűd fenntartása, olvasás igényé alakítása.
- Tudják azonosítani a könyvtár tereit és állományrészeit, legyen tisztában a könyvek tartalmi csoportjaival: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók.
- Ismerkedjenek meg a kézikönyvekkel: a szótárak szerkezeti jellemzőivel (betűrend, címszó),

a szótárhasználat módjával, a lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásaival.

- Ismerkedjenek meg a katalógussal, a könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.
- Sajátítsák el az információ keresés alapjait és kezelésüket.
- Fejlődjön az önálló gondolkodásuk, kreativitásuk és lényeglátásuk.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

3. évfolyam – óraszám: 4

Belépő tevékenységek:

A könyvtári könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom.

Könyvek keresése a szabadpolcon szerző és cím szerint.

Ismerkedés gyermekeknek szóló sorozatokkal.

Lexikonok és szótárak jellemzői.

Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.

Témák:

A könyvtár terei, állományrészei, a könyvek csoportosítása tartalmuk szerint.

Sorozatok gyerekeknek, jellemzőik.

Lexikonok és szótárak jellemzői, használatuk módja.

Kapcsolódási pontok:

Minden tantárgy, ahol információ keresés szükséges a feladatok megoldásához.

Kimeneti követelmények:

Tudjon eligazodni a könyvtár tereiben.

Legyen képes a szépirodalom és ismeretterjesztő irodalom megkülönböztetésére.

Tudjon címszavakat keresni a lexikonok, szótárak betűrendjében.

Tudja megnevezni az általa olvasott dokumentum szerzőjét, címét.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

4. évfolyam – óraszám: 5

Belépő tevékenységek:

A könyvtári katalógustájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.

Látogatás a lakóhelyi gyermekkönyvtárban

Az iskolai és gyermekkönyvtárról szerzett tapasztalatok összehasonlítása.

Ismerkedés különböző információhordozókkal.

Témák:

Ismerkedés a katalógussal – katalóguscédula, a katalógusok szerepe a könyvek keresésében.

Gyermekeknek készült segédkönyvek összehasonlítása (lexikon, enciklopédia, szótár).

Ismeretlen szavak, fogalmak keresése lexikonban, szótárban.

Enciklopédia használata a mutatók és a tartalomjegyzék alapján.

Kapcsolódási pontok:

Az önálló ismeretszerzés alapjainak elsajátításával minden tanórán alkalmazhatják, gyakorolhatják megszerzett ismereteiket (információ keresés, kezelés)

Kimeneti követelmények:

Könyvek tartalmi és formai elemeinek felhasználása a tartalom megállapításához.

Tudja alkalmazni a kézikönyvekkel, katalógushasználattal kapcsolatos ismereteit.

Gyűjtőmunka megadott segédkönyvből segítségével, beszámoló a megtalált információról.

Tudja kiválasztani önálló feladatának megoldásához a legcélszerűbb információhordozót.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Felső tagozat – 5-6. évfolyam

Alapvető cél az alsóbb évfolyamokon megszerzett ismeretek rendszerezése és tudatosítása, illetve azok bővítése, továbbfejlesztése, mely elősegíti a tanuláskor eredményességét. Egyre hangsúlyosabbá válik a könyvtári források és szolgáltatások tanulásban való felhasználása.

Célok, feladatok:

- Váljon rendszeres könyvtár használóvá, az iskolai könyvtáron túl ismerkedjen meg a városi közkönyvtárral is.
- Ismerje fel, hogy a tanulás mellett a szabadidő tartalmas eltöltésében is szerepe van a könyvtárnak.
- Igazodjon el a könyvtár tereiben, állományrészeiben, alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait.
- Legyen képes az önálló ismeretszerzésre a különféle dokumentumtípusok felhasználásával.
- Ismerje a kézikönyvtár szerepét, tudja önállóan a feladatainak megfelelő segédkönyvet kiválasztani és használni.
- Legyen képes etikus forráshasználatra, tudjon szabályosan idézni és forrásokra hivatkozni.
- Kritikus, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam – óraszám: 4

Belépő tevékenységek:

A könyvtár tereinek és állományrészeinek megkülönböztetése.

Könyvek tartalmának megállapítása és ismertetése formai és tartalmi elemeik felhasználásával.

Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.

A felhasznált források azonosítása a dokumentumok főbb adatainak megnevezésével.

Témák:

Az iskolai könyvtár használata, a könyvtár raktári rendje.

Könyvek tartalom szerinti csoportosítása, lexikonok, enciklopédiák, szótárak jellemzőinek összehasonlítása.

Dokumentumtípusok.

Adott témához információgyűjtés különböző információhordozókból, a felhasznált források megjelölésével.

Kapcsolódási pontok:

Minden tantárgy, ahol önálló vagy csoportos gyűjtőmunkát kell végezni adott témához nyomtatott és elektronikus forrás segítségével.

Kimeneti követelmények:

Legyen képes a dokumentumtípusok önálló használatára.

Legyen tisztában a kézikönyvtár szerepével a tájékozódásban.

Legyen képes az adott feladatához forrásokat választani, abból információt szerezni és munkájáról beszámolni.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Befogadó tantárgy: Informatika

6. évfolyam – óraszám: 2 óra

Belépő tevékenységek:

Könyvtártípusok megkülönböztetése.

A könyvtári katalógus; a katalóguscédula adatainak értelmezése.

Különböző típusú és témájú dokumentumok formai, tartalmi és használati jellemzőinek megállapítása.

A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása.

Témák:

Különböző könyvtártípusok.

A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.

Dokumentumtípusok a könyvtárban, jellemzőik.

Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás.

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom:

Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek elkülönítése és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon)

Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.

Az újság tartalmi és formai jellemzése, a nyomtatott és az online felületek összehasonlítása.

Feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás).

Anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata.

Információk gyűjtése adott témához segítséggel könyvtárban, médiatárban, múzeumokban.

Természetismeret: tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat).

Matematika: ismerethordozók használata (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények)

Vizuális kultúra: tárgyakkal, jelenségekkel, műalkotásokkal kapcsolatos információk gyűjtése.

Természetismeret: tájékozódás a környezet anyagairól. Válogatás információs anyagokban és gyűjteményeikben

Minden tantárgy, feladat esetében: a forrásfelhasználás jelölése.

Kimeneti követelmények:

Legyen képes a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további lényeges forrásokat keresni.

Legyen képes a korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használatára.

Tudjon a konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat.

Tudja eldönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

6. évfolyam – óraszám: 3

Belépő tevékenységek:

Különböző sajtótermékek megismerése.

Segédkönyvek csoportosítása. Azonos fogalmak keresése és értelmezése szótárban, lexikonban és enciklopédiában.

Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével.

A gyűjtött anyag feldolgozása (jegyzetkészítés, rendszerezés, vázlatkészítés, felhasználás).

Témák:

Sajtótermékek jellemzői.

Segédkönyvek csoportosítása, használata önálló ismeretszerzésre.

Raktári rend, raktári jelzet, betűrend, szakrend – tanulmányi feladathoz keresőkérdések megfogalmazása.

Az adatfeldolgozás alapvető ismeretei.

Kapcsolódási pontok:

Informatika: Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.

Kimeneti követelmények:

Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat.

Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

7-8. évfolyam

Ezeken az évfolyamokon történik a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése. Nagy jelentőséget kap az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje.

Célok, feladatok:

- Egyre tudatosabb könyvtárhasználóvá nevelés.
- Információs problémamegoldás alapvető lépéseinek ismerete.
- A tanuló legyen képes a könyvtári eszközök és dokumentumok önálló (irányított)

használatával a mindennapi élethez, tanuláshoz szükséges ismeretszerzésre.

- Önálló forráskiválasztás és használat.
- Ismerje az egyes könyvtártípusok és szolgáltatásaik jellemzői, különbségeit.
- Ismerje a nyomtatott és elektronikus kézikönyveket, tájékoztató eszközöket, és információs értéküket.
- A különböző tantárgyi gyűjtőmunkákhoz, projektmunkákhoz kapcsolódóan ismerje és alkalmazza az etikai és jogi vonatkozásokat a forrásokra, hivatkozásokra vonatkozóan.
- Tanulási képesség szempontjából legyen képes az önálló vázlatkészítésre.
- Tudatosodjon, hogy az elsajátított könyvtári ismeretekkel képes lesz a különféle könyvtártípusokban való eligazodásra.

Befogadó tantárgy: Informatika

7. évfolyam – óraszám: 3

Belépő tevékenységek:

A különböző könyvtártípusok jellemzőinek megismerése, összehasonlítása.

A kézikönyvtár összetételének és tájékozódásban betöltött szerepének megismerése.

Témák:

Könyvtártípusok, a könyvtári rendszer: nemzeti könyvtár, szakkönyvtár, közkönyvtár, iskolai könyvtár.

A kézikönyvtár: könyvtípusok, használati jellemzőik.

Nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, közhasznú információforrások és ismeretterjesztő művek típusainak ismerete.

Kapcsolódási pontok:

Matematika:

Ismerethordozók használata - könyvek (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).

Magyar nyelv és irodalom:

Az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása: segédkönyvek, szótárak, lexikonok, helyesírási kézikönyvek használata, ismeretlen kifejezések jelentésének megkeresése egynyelvű szótárakban.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről.

Biológia-egészségtan:

Az élővilág rendszerezésében érvényesülő szempontok bemutatása határozókönyvek alapján.

Kimeneti követelmények:

Tudja, hogy milyen könyvtípusok tartoznak a kézikönyvtárhoz.

Tudja önállóan használni a kézikönyvtárat.

Tudja, hogy hazánk nemzeti könyvtára az Országos Széchényi Könyvtár.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

7. évfolyam – óraszám: 3

Belépő tevékenységek:

A forrásfeldolgozás lépéseinek alkalmazása, forrásjegyzék készítés.

Információ keresés különféle információhordozókról.

Témák:

Forrásválasztás, forráshasználat. (A könyvtár indirekt tájékoztató eszközeinek önálló kiválasztása és használata adott probléma megoldására.)

Adatok, információk keresése, gyűjtése különféle információhordozókról.

Egyszerűbb témák önálló feldolgozása.

Kapcsolódási pontok:

Minden tantárgy, amelyek keretében adott témához önálló vagy csoportos gyűjtőmunkát kell végezni.

Kimeneti követelmények:

Legyen képes önálló feladatvégzésre, információgyűjtésre.

Legyen képes forrásjegyzék készítésre, legyen tisztába a hivatkozás használatával.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Befogadó tantárgy: Informatika

8. évfolyam – óraszám: 3

Belépő tevékenységek:

Keresett téma kifejezése tárgyszóval.

Megadott szempontok szerint való keresés a lakóhelyi elektronikus könyvtári katalógusban.

A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek tudatosítása, irányított alkalmazása.

Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása.

Idézés jelölése. A szerzői jogi vonatkozások megértése.

Témák:

Különféle könyvtártípusok jellemzői, a magyar könyvtári rendszer., problémamegoldás az egyes típusokban.

Internetes könyvtári adatbázisok használata.

Irányított forrás és információkeresés katalógusokban, adatbázisokban.

Kapcsolódási pontok:

Fizika; kémia; biológia-egészségtan:

Információk keresése, könyvtár-, folyóirat- és internethasználat, adatbázisok, szimulációk használata. Természettudományi témájú ismeretterjesztő források önálló keresése, követése, értelmezése, az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása.

Magyar nyelv és irodalom:

Írás, szövegalkotás: rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.

Az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása.

Internetes enciklopédiák és keresőprogramok használata.

Az információ kritikus befogadásának megalapozása (azonos témáról különböző forrásból származó rövidebb információk összevetése tanári irányítással, csoportosan).

A források megjelölése.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

Önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból.

A források megbízhatósága.

Földrajz:

Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - információgyűjtés internetalapú szolgáltatásokkal (tények, adatok, menetrendek, hírek, idegenforgalmi ajánlatok).

Technika, életvitel és gyakorlat:

A tevékenység információforrásainak használata. A tevékenységekhez szükséges információk kiválasztása és alkalmazása. A különböző eredetű információk szűrése, értékelése, összekapcsolása, érvényességük kiterjesztése.

Kimeneti követelmények:

A könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.

A választott forrásokat képes etikusan felhasználni a feladatai megoldásában.

Képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás).

Egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Értékelés:

Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Befogadó tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

8. évfolyam – óraszám: 3

Belépő tevékenységek:

Forráskeresés tantárgyi problémák megoldásához.

A kiválasztott források lényegének rögzítése cédulázással.

Beszámoló készítése többféle forrás felhasználásával.

Témák:

Önálló könyvtárhasználat: forrásválasztás, forráshasználat. A könyvtár indirekt tájékoztató eszközeinek önálló kiválasztása és használata adott probléma megoldására.

Forrásfeldolgozás, jegyzetelés. (A megoldandó probléma, feladat jellegének megfelelően önállóan vagy segítséggel válassza ki a megfelelő információhordozót és használja azt a kitűzött célnak megfelelően.)

Kapcsolódási pontok:

Minden tantárgy, amelyek keretében adott témához önálló vagy csoportos gyűjtőmunkát kell végezni.

Kimeneti követelmények:

Tapasztalatai alapján lássa a könyvtárnak az ismeretszerzésben és a szabadidő hasznos eltöltésében betöltött szerepét.

Tudja használni a mindennapi tájékozódásban a hagyományos és elektronikus információforrásokat.

Legyen képes adott téma feldolgozására több forrás felhasználásával. A választott forrásokat legyen képes etikusan felhasználni a feladatai megoldásában.

Értékelés :Folyamatos szóbeli értékelés megerősítéssel.

Felhasznált irodalom

1. Baráthné Hajdu Ágnes: Bevezetés a könyvtárhasználati ismeretek oktatásában. Bp.: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2015. (Bölcsészet- és Művészetpedagógiai Kiadványok, 8.) 94.p.
http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMK_8.pdf (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)
2. Cs. Bogyó Katalin: Az általános iskolai könyvtár lehetőségei, feladatai az olvasóvá nevelésben
https://mke.info.hu/wpcontent/uploads/2012/12/Cs_Bogyo_Katalin_Olvasova_neveles.pdf
(Utolsó letöltés: 2023.08.30.)
1. Dömsödy Andrea: Az információs műveltségről való gyermeki gondolkodás. Bp.: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2012. 272 p.
http://domsodyandrea.hu/sites/default/files/doktori_disszertacio_domsody_0.pdf (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)
2. Homor Tivadar: A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában
<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00020/1998-10-mu-Homor-Konyvtar.html> (Utolsó letöltés:

2023.08.30.)

3. A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékletei: 1. melléklet, 2. melléklet
4. Nemzeti alaptanterv (Melléklet a a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez) <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200110.KOR&searchUrl=/gyorskereso%3Fkeywo rd%3Dnemzeti%2520alaptanterv> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)
5. Varga Katalin: Az információs műveltség fejlesztése: A könyvtárak szemléletváltása és feladatai a 21. században <http://nws.niif.hu/ncd2014/docs/ehu/048.pdf> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

Lázár Ervin Program (LEP)

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/19 (II.18) Kormányhatározat alapján az ezer éves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítés az állam kiemelt felelőssége.

A LEP szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül, minden az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi-, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét. A tanuló a felsorolt programokon szülői/gondviselői hozzájárulás alapján vesz részt.

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

A pedagógiai program érvényességi ideje

← Az iskola **2024. szeptember 1.** napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

← Ezen Pedagógiai program érvényességi ideje visszavonásig- szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására: - az iskola igazgatója, - a nevelőtestület bármely tagja, - a nevelők szakmai munkaközösségei, - a szülői munkaközösség, - az iskola fenntartója tehet javaslatot. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A tanulók a Pedagógiai Program módosítását a szülői munkaközösség diákönkormányzati képviselői útján a szülői munkaközösségnek javasolhatják.

A módosított Pedagógiai programot, a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program 1-1 példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola honlapján: www.hevesiiskola.hu

Az iskola Pedagógiai Programjával kapcsolatban véleményezési jogköre van:

- nevelőtestületnek
- a Szülői Munkaközösségnek
- Diákönkormányzatnak
- Intézményi Tanácsnak

Iskolánkban Iskolaszék nem működik.

A Pedagógiai Program alapjául szolgáló jogszabályok

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény - a pedagógusok új életpályájáról
- 229/2012.(VIII. 28) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet - a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: EMMI rendelet),
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet - a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Hevesi Sándor Általános Iskola
Nagykanizsa, Hevesi utca 2.
Telefon: 30/7830549
e-mail: info@hevesiiskola.hu www.hevesiiskola.hu

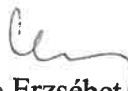
4/2024. (VIII. 30) számú határozat

NEVELŐTESTÜLETI HATÁROZAT

A Hevesi Sándor Általános Iskola nevelőtestülete a 2011. évi CXCV törvény a Nemzeti Köznevelésről 70. § -a értelmében 2024. augusztus 30-án megtartott nevelőtestületi értekezletén egyhangúlag elfogadta az intézmény módosított Pedagógiai Programját, Szervezeti és Működési Szabályzatát és Házirendjét.

Nagykanizsa, 2024. augusztus 30.

Szabó Erzsébet
igazgató

Legitimációs záradék

A Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programját az intézmény szakmai munkaközösségei, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdés a) pontja alapján, véleményezték.

Nagykanizsa, 2024. AUGUSZTUS 28.

.....
munkaközösség-vezető

.....
munkaközösség-vezető

A Hevesi Sándor Általános Iskola diákönkormányzata az intézmény Pedagógia Programját véleményezte.

Nagykanizsa, 2024. AUGUSZTUS 28.

.....
DÖK vezetője

.....
DÖK segítő pedagógus

A Hevesi Sándor Általános Iskola szülői szervezete az intézmény Pedagógiai Programját véleményezte.

Nagykanizsa, 2024. AUGUSZTUS 28.

.....
szülői szervezet elnöke

A Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programját az Intézményi Tanács a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 121. § (7) bekezdése alapján véleményezte és elfogadásra javasolta.

Nagykanizsa, 2024. AUGUSZTUS 28.

.....
Intézményi Tanács elnöke

A Hevesi Sándor Általános Iskola Pedagógiai Programját a fenntartó Nagykanizsai Tankerületi Központ képviselőjében, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontja alapján, jóváhagyom.

Nagykanizsa, 2024.....

.....
tankerületi igazgató

